

JESÚS INFANT

PER

OSSÉN JACINTO VERDAGUER

(AB TRES FOTOTIPIES)

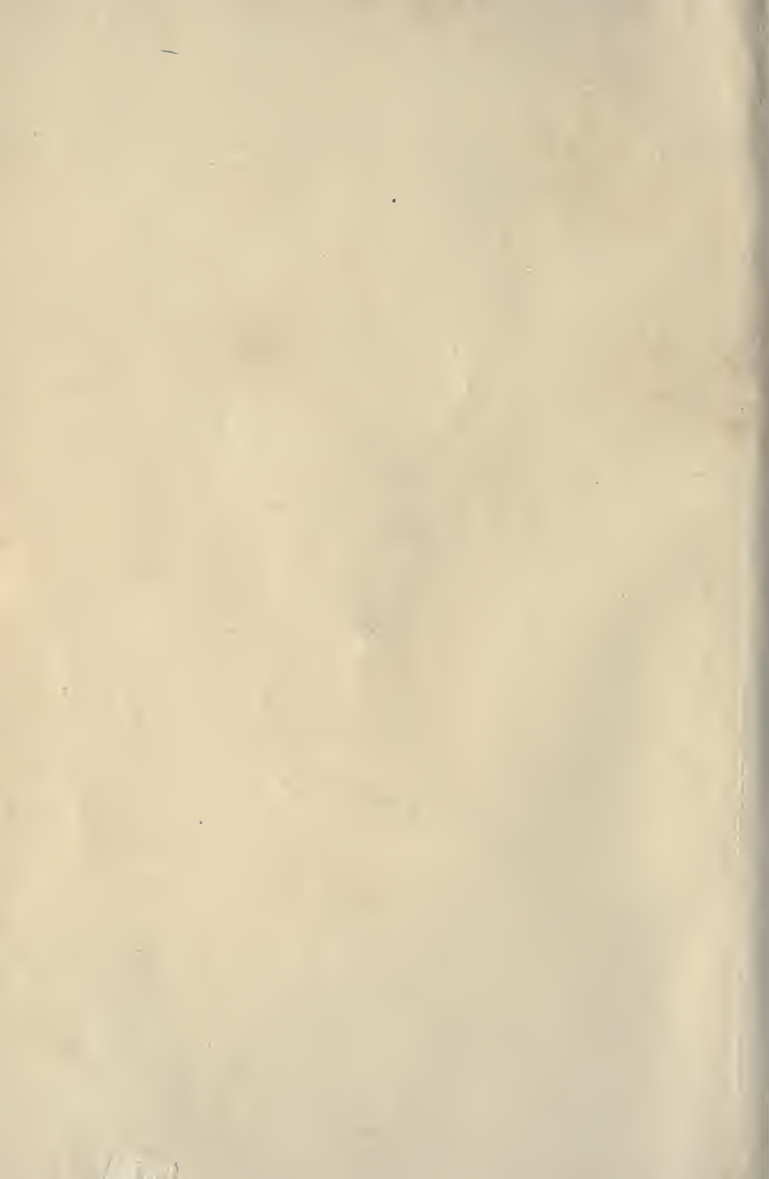
BARCELONA

LLIBRERÍA DE A. J. BASTINOS, PELAYO, 52

1896

JESÚS INFANT

JESÚS INFANT

PER

MOSSÉN JACINTO VERDAGUER

BARCELONA

LLIBRERÍA DE A. J. BASTINOS, PELAYO, 52

1896

AB LICENCIA DEL ORDINARI.

PC

3941

Vt Jct

LIBRARY

718062

UNIVERSITY OF TORO

ALS INFANTS

*Acostauvos á mi, feu la rodona;
só un pelegrí que arribo de Bethlem:
en esperit veníuhi ab mi una estona,
y á la Verge donant la enhorabona,
son Nadó celestial adorarèm.*

*Mirau als pastorets de les boscuries
devant del Rey del cel en terra nat,
y als Angels fent sentir, á voladuries,
del dolç «Gloria in excelsis» les canturies,
pau als hòmens de bona voluntat.*

*Del temple sant sota la volta immensa
en braços lo veurèm de Simeón.*

*Quan per sos Lliris lo segar comença,
sentirèu de Raquel l'¡ay! de dolença
que no's vol consolar perquè no hi son.*

*Pel perfum de les flors que hi há descloses
seguirèm cap á Egipte 'l seu camí:
Part d'allá d'exes planes arenoses
hi anava un vespre, nos dirán les roses,
torná una matinada per actí.*

*No guiava als tres Reys tan bona estrella:
de claror ses parpelles seguirèm;
cada una'ns donará flor ó poncella,
y après, texintne una corona bella,
en son ros capsiró la posarèm.*

*De Nazareth seguint la rodalia,
esperarèm al Infantó diví,
vora la Font sagrada de Maria,
al murmuri de l'aygua hon Ell venia
á omplir lo canteret cada mattí.*

*Sol del amor que de l'aurora's lleva,
miraulo allí ab Maria; vá á sos peus
enjoyantse de flors la herbosa gleva.
¿Sentiu sa veu? — Oh dolça Mare meva,
¿vindrán á vostra Font los amichs meus? —*

---

*Es á vosaltres, Noys, que Jesús crida,
amiguets y germans de son amor;
de sos besos la Verge vos convida.
¡Oh! diheuli á la Vida de sa vida
¡que vos lo dexe estrènyer sobre'l cor!*

Santuari de Nostra Senyora de la Gleba, 6 Novembre 1894.

BETHLEM

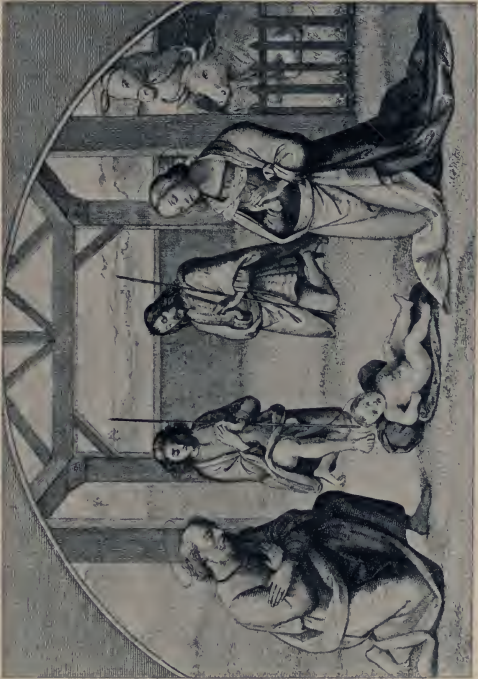

Transeamus usque Bethleem.

Aném á Bethlem.

Luc., 2, 15.

LA ROSA DE JERICÓ

Verbum caro factum est.

En sa cambreta humil
pregant está María,
María está pregant
mentres lo món dormía.
Lo sol al Orient
per vèurela sortía.
Ella no'l mira, no,
sol més bonich somía;
lo sol que está esperant
may més se li pondría.

En son clavelliner
un roseret tenía,
roser de Jericó
que poncellar volía.
Sola regor que beu
de sos ullets venía;

quan Ella mira'l cel
la llum si'n baxarí.

Un Angel n'ha baxat
dihentli: — Ave María,
lo Senyor es ab vos
y ab tots los hòmens sí. —
La Verge li respòn:
— Sa voluntat es mía;
sa esclava la té ací
que'l cor li donarí. —

Sobre Ella un blanch Colóm
ses ales estení,
y ab la claror del Verb
la Verge resplandía.
Lo món s'omple de llum,
lo cel de melodia,
y al test del finestró
la rosa mig s'obría.

Desvéllat, oh Bethlem,
enrama la Establía,
guarneixla com pitxer
ab or y pedrería,
que en tu de Jericó
la Rosa floriría.

LO NAXEMENT

Parvulus natus est nobis.

Un Infantó'ns es nat.

Is., 2, 6.

Un cap al vespre de Desembre, á la hora
en que'l cel blau com un altar s'enflora,
surt ab María'l del bastó florit
de Bethlem, que es breçol de son llinatge,
é ingrata sols á ells no dona hostatge,
derrers tanys de la tribu de Davit.

Han trucat á ses portes d'una á una ;
cap se'ls ha obert, mentre s'ha obert alguna
per algun foraster adinerat ;
y axí de casa en casa, ab má traydora
la ciutat de Bethlem empeny á fora
al gran Rey, que sos reys han esperat.

Al pujar no fá gayre la montanya
 deya Joseph á sa gentil companya:
 Oh María, á Bethlem tindrás socós.
 Y's deya á sí meteix: ¡Oh quína festa
 la antiga soca de Jessé modesta
 farà á son brot més tendre y ufanós!

Ara son cor está nuat de pena;
 sa esposa virginal sempre serena
 sota una alzina secular s'asséu;
 al cel axeca sos ullets hermosos
 que per mirarla obre los seus desclosos
 com per mirar la magestat de Déu.

Y diu al Criador de la estrellada:
 —Per mon espós, si us plau, daume posada,
 vos qui donáu als aucellets un niu.
 Donáume per mon Fill que es lo fill vostre,
 sinó un altar hon l'univers se postre
 l'humil redós que pels pobrets teniu.—

Los mots d'oprobí que ha sentit María
 s'ofegan en la célica armonía
 que sent dintre son cor: un altre cor,
 dels globos celestials amor y centre,
 batega fá nou mesos en son ventre
 y ara exintne aleteja ab més dolçor.

En l'èstasis del cel mentres Ella ora
Joseph veu una balma allí á la vora,
niu de coloms á la serena obert.
Ab sa esposa de grat ell s'hi sopluja
y l'hostatge que á Déu l'home rebuja
li oferexen les feres del desert.

Llavors conexen que exa androna humida
desde'ls segles eterns es escullida
per aula del Messies gloriós:
sa creadora má l'ha esculpturada,
la divina pobresa l'ha adornada
com una esposa'l tálam del espòs.

Llavors conexen que exa balma fosca
es la porta real, senzilla y tosca
per hon vol fer sa entrada al món un Déu:
puix de la escala del amor immensa
que avuy lo Verb diví á pujar comença
n'es exa humilitat lo marxapeu.

La esposa de Joseph que bella troba
la rònega, soliu y aspra Cova,
veyentla ab ulls del seu Jesús amat.
S'agenolla humilíssima y la besa
com á ell somrihentli la pobresa
per qui á la terra un Déu ha devallat.

En un relleu molsós de la caverna
penja'l noble fuster una llanterna
que la omple de claror: l'astre gentil
que fá d'ull clarejant al hemisferi
dençá que món es món, en son imperi
no ha vist lo que veurá exa llantia humil.

De llentiscle ab les branques sempre verdes
que planta de la roca en les esquerdes,
fá Joseph á la Verge un pabelló
que del temple millor será sagrari,
del *Agnus* sacrossant reliquiari,
lo tabernacle d'or de Salomó.

La encatifa de fulles y de molsa
la més fina que troba y la més dolça;
per si's vol recolzar li'n fá coxí,
y après sortint de la sagrada arcova
se n'entra en un recolze de la Cova
á pregar al Senyor com Ella ací.

Li dona tot sortint una mirada:
ab sos braços en creu agenollada
la veu pregant de cara al Orient:
la volta un nimbo de claror interna
que de Joseph eclipsa la llanterna
com al estel del día'l sol ixent.

Y creix la resplandor que la corona,
torrent de llum que'n raja d'ona en ona,
y'l torrent se fá mar á mitja nit,
y com rompent aquell trespol de roca
desde lá balma cel amunt s'aboca
la fondaria rublint del infinit.

Y del cel á la terra la riuada
baxa y puja en divina marejada
refluix de les riberes eternals.
La escelsa resplandor á la ombra baxa
y la estrellada cúpula se faxa
ab un vá y vé de glories celestials

Poncella y mare ensemps la segona Eva
en les ales del èstasis se eleva;
més ja sos ulls no's giran cap al cel,
s'abaxan á la palia de la Cova
ahon fet un infant un Déu se troba,
l'amor y la esperança d'Israel.

Corpresa per l'amor del etern Pare
que dins son cor se torna amor de Mare,
pren en ses mans al Déu qui la creá:
humil l'adora ab sos puríssims llavis,
y Ell qui plorava ja nostres agravis
ab aquell bés d'amor s'aconortá.

Ab fí llenç y candíssim embolcalla
l'hermós Anyell que bela entre la palla,
y amorosa l'estreny sobre son cor,
y entre sos braços tendra y amorosa
com la hostia santa en son altar la posa,
les entranyes fonéntseli d'amor.

Aprés li mostra'l pit, casta poncella
de rosa que entre lliris s'esbadella
per dar son cálzer de rosada al sol.
Font de l'aygua puríssima y sagrada
ab que'l Déu d'Israel qui l'ha sellada
de Salomó'ls jardins arrosar vol. .

Aquell qui l'univers omple de vida,
del sol esplèndit á la humil calcida,
aquella mar d'hon brollan tots los rius,
com los coloms que roncan dintre la eura
si en exa font davídica s'abeura,
¡còm florirán, Bethlem, tos regadius!

Á la rosa penjat de sa mamella
xucla mel l'Infantó com una abella:
tremolan de plaher les flors del prat,
Angels y Sants de baix en baix s'ho diuen
los set cels s'estremexen y somriuen
veyent somriure al bell cim la Trinitat.

Més ¿què hi veuen al fons d'aqueix misteri
que en lo porxe blavós del hemisferi
los Serafins s'abocan á mirar?
Hi veuen la bellesa sobirana
cayguda al clot de la miseria humana
com una estrella en fanguillós joncar.

Llavors de les més altes creatures
comença á devallar de les altures
la processó que no tindrà may fí:
hi agrega ses legions lo cristianisme,
y del nort, del mig día y del abisme
surten torrents cap á aqueix riu diví.

Y van baxant los Querubins encesos
del cimbori del cel astres despresos;
baxan los nou chors d'Angels d'un á un;
uns vestits de candor, altres de flama,
van á veure l'Amor que'l seu cor ama,
que veyan alguna hora tan amunt.

Somioses encara les estrelles
se demanan tot baix elles ab elles
si's vessa'l firmament aquesta nit
de la regió del sol á la de la ombra,
y van baxant los Serafins sens nombra,
perles millors del riu del infinit.

Devallan de Bethlem á les montanyes
que duhen amagat en ses entranyes
lo Déu que empeny, ordena y gira'ls mons;
no'l troban en breçol de pedrería,
sinó sobre'l pallús d'una Establía
hon lo van á adorar de genollons.

A voladuries rodejant la Cova
li fan una corona tota nova
d'astres vivents del firmament ploguts,
y entonan al bon Déu un cant de gloria,
que fins que'l món en ses ruïnes moria
ohirán cels y terra commoguts.

Deu mil Angels entonan la salmodia
y altres deu mil se quedan per custodia
d'exa celda sagrada del Etern.
Lo príncep arcangèlich qui'ls comanda
dú en lletres d'or escrit sobre sa banda
lo *Qui com Déu que fá estremir l'infern.*

Del exèrcit diví l'amor n'esbranca
altres deu mil d'ala lleugera y blanca;
escampa llur volada olor suau,
tot escampant pel món la bona nova
d'aquell Amor del cel que'l cor los roba;
voláu á durla, missatgers, voláu.

Un d'ells á Elisabeth y á Zacaríes
vá á dir: — Aquesta nit vingué'l Messíes,
dávosne goig ab son heralt diví. —
A Simeon qui d'esperar no's cansa
un altre dú dolcíssima esperança
de que la llum que espera l'assolí.

Altre d'un colp un Júpiter troceja
ab l'encenser que als peus li fumereja,
devant los ulls del Cèsar esglayat;
mentres, dins iris bell, al cel li mostra
una Verge y un Nin devant qui's postra,
com devant de son Déu, tot lo creat.

Altre, prenent per llantió una estrella,
vola al cel d'Orient; cap flor tan bella
jamay dugué en son front la negra nit;
sobre'l front de Judá los Reys la oviran,
y conexent son missatger sospiran
lo sol del seu amor per veure exit.

Llavors la creació marvellada
junyirse veu ab divinal llaçada
als peus de Jesucrist estels y flors,
y sent, de son amor dolça primicia,
al cántich de la angèlica milícia
com responen units Reys y Pastors.

PASTORS Y REYS

PASTORS Y REYS

Venite, adoremus.

CHOR DE PASTORS

Descloute, volta estrellada,
dexe ploure'l Salvador;
envía, oh cel, ta rosada,
oh terra, nasca ta flor.

De Sion la viuda plora
axecant los ulls al cel.
¿Quán vindrá l'Espòs que anyora?
¿Quán vindréu, oh Emmanuel?

¿Encara 'l cel no s'inclina?
¿Encara vos no hi floriu,
gaya estrella matutina?
¡Oh, veniu, Senyor, veniu!

Descloute, volta estrellada ;
d'exa ploure'l Salvador;
envía, oh cel, ta rosada,
oh terra, nasca ta flor.

LO MAJORAL

Jamay la nit fou tan clara,
cels y terra vessan llum.
Entrám al hivern encara
y de Maig sento perfum.

Ceps y pámpols reverdixen
en les vinyes d'Engaddí;
les mandrágores floren,
y á sos peus lo romaní.

D'estrelles lo cel s'enjoya,
de flors la terra's guarneix,
com se'n guarneix una noya
quan son espòs apareix.

Aletejan d'alegría
los aucells en l'olivar,
y la selva que dormía
se comença á desvetllar.

Los Angels á voladuries
devallan del cel obert
y á sos himnes y canturies
somía lo món despert.

CHOR D'ÀNGELS

Gloria á Déu en les altures,
pau als hòmens de bon cor.
; Oh! veniu, ànimes pures,
á adorar al Criador.

UN ÀNGEL

De Bethlem en una Cova
nasqué un Déu aquesta nit;
terenyines son sa arcova,
quatre palles lo seu llit.

LO MAJORAL

; Ah! dexèm nostres ovelles
per l'Anyell immaculat
que de son pletiu d'estrelles
als de Judea ha baxat.

CHOR DE PASTORS

Anèm
á Bethlem,
á veure'l Messíes:
anèm
á Bethlem,
y l'adorarèm.

UN ÀNGEL

Ses blanques manetes
petites com son,
sent tan petites
formaren lo món.

Sa galta es de rosa
cullida al jardí;
d'un bes l'ha desclosa
l'estel del matí.

Sos ulls que somriuen
y ploran d'amor,
jo no sé què diuen
que roban lo cor.

Per qui vol besarhi
son llavi es de mel;
per qui vol entrarhi
son Cor es un cel.

CHOR DE PASTORS

Anèm
á Bethlem,
á veure'l Messíes
anèm
á Bethlem,
y l'adorarèm.

CHOR D'ÀNGELS

Ací á la Establía lo Fill de María
d'amor y anyorança fá sinó plorar.
Pastors de la serra, veniu, cels y terra,
al Déu de la gloria, veniulo á adorar.

Oh flors, oh poncelles, que Ell cría tan belles,
les vostres aromes veniuli á donar.
«Les més bonicoyes volen ser ses joyes,
la rosa son ceptre, lo lliri son vas.»

Quan vingas á rebre l'Infant del Pessebre,
rossinyol dels sálzers, ¿què li cantarás?
«La cançó primera que la primavera
vora'l breç dels hòmens un día entoná.»

Oh cel, tenda blava que Déu ab flors clava,
avuy que'l veus pobre, ¿què li vols donar?
«Mon dosser d'estrelles, florides y belles,
que son llit de palla cobricelará.»

CANÇÓ DELS PASTORS

LO MAJORAL

Lo Pastor de les estrelles
que les guía com ovelles
pel jardí del firmament,
á la terra avuy se muda
per una ovella perduda
que estima amorosament.

CHOR DE PASTORS

Es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
viurá d'amorettes:
es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
morirá d'amor.

LO MAJORAL

La ovella es l'humá llinatge;
la cercará en tot paratge
per la serra y per lo plá;
si la troba á mort damnada
per salvar sa tan aymada
fins la vida donará.

CHOR DE PASTORS

Es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
viurá d'amorettes:
es lo bon Pastor,
per ses ovelletes
morirá d'amor.

CHOR D'ÀNGELS

Gloria á Déu en les altures,
pau als hòmens de bon cor.
¡Oh! veniu, ánimes pures,
á adorar al Criador.

CHOR DE PASTORS

Primera.

Lo bon Jesuset
té gana y té set
allí á la Establía.
¿Què us donaré jo
que us sápig a bo,
Fillet de María?

Prenèu lo meu cor
tot plè del amor
que'l vostre m'envía.

Segona.

Jesús estimat
que estáu despullat
allí á la Establía,
¿de què us vestiré
que us estiga bé,
Fillet de María?

Vos daré'l vestit
del lliri florit
que en la vall se cría.

Tercera.

Lo bon Jesuset
gemega de fret
allí á la Establía.
¿Què volèu de mi,
brot de gessamí,
del hort de María?

Jesuset hermós,
mon pit amorós
vos escalfaría.

Quarta.

¿Per què, tan petit,
ja sou perseguit,
Fillet de María?
¡Oh flor de Jessé!
¿hon vos guardaré
de qui us marciría?

Obert es mon cor;
entráu, bon amor
de l'ánima mía.

LO MAJORAL

Fá nits que's veu una estrella
vers solixent perlejar,
cada nit se veu més bella
com nadala al poncellar.

Cap á ponent sempre's gira;
ja es demunt Jerusalem,
y per l'amor ab que hi mira
apar que vinga á Bethlem.

Sa clariana es més viva,
son ull somriu més d'aprop;
miráusela com arriba:
es la estrella de Jacob.

CHOR D'ÀNGELS

Gloria á Déu en les altures,
pau als hòmens de bon cor.
¡Oh! veniu, ánimes pures,
á adorar al Criador.

CANÇÓ DE LA ESTRELLA

Jo us mostro'l camí;
seguime, Reys nobles;
só per Reys y pobles
l'estel del matí.

Ab roda daurada
jo enfilo en l'atzur
lo camí més pur
que hi há á la estrellada.

Ròssech de claror
vaig dexant per rastre;
tinch corona d'astre
y aroma de flor.

Tres Reys tinch derrera
y un Angel devant,
y aprop del Infant
un cel que m'espera.

Gemadet y ros
vostre Fill, María,
¿á qui semblaría,
á qui sinó á vos?

UN ÁNGEL

D'Orient venen los Reys;
á Bethlem la estrella'ls guía
rumbejant per lo cel blau
son rossegall de celistia.
Passant per demunt lo Nil
sa resplandor se contrista
al veure en l'altar los bous
que pasturan en sa riba.
Quan es aprop de Judá
apar un ull que somriga,
més devant Jerusalem
ab un núvol s'encortina.
¡Es Herodes tan inich!
No'l vol veure ni ser vista.

Quan son al peu del Portal
cau en terra avergonyida;
més llum fá l'Infant que sèu
en los braços de María.
S'agenollan los camells,
y l'etiop qui'ls embrida,
y ab mantells de carmesí,
crostats d'or y pedrería,
los tres Reys de un á un
fins á terra'l front inclinan.

LOS TRES REYS ALS PEUS DE JESÚS

Venim d'Orient
guiats per la estrella ;
la de l'alba es ella ,
vos lo sol ixent.

MELCIOR

Per vos una serra
m'ha dat riells d'or ;
preneulos, Senyor
del cel y la terra.

GASPAR

Jo encens flayrosíssim
per vos he cullit,
sacerdot ungit,
ungit del Altíssim.

BALTASAR

Puix vostra dolor
será sense mida,
la mirra florida
veusaquí en test d'or.

LOS TRES REYS

Venim d'Orient
guiats per la estrella;
la de l'alba es ella,
vos lo sol ixent.

UN ÀNGEL

Jesús pren l'or de Gaspar,
més ab prou feynes se'l mira;
més s'estima'ls grans d'encens
què á son Pare etern envía
en fumarel-la suau
d'olor de bálsam de Syria.
Lo que li plau més que tot
es la branqueta de mirra.
Jesús la estreny en son pit
com al seu lo estreny María.

Lo Fill se posa á plorar ;
La Mare son plor domina,
y li canta exa cançó
per tornarli l'alegría.

CANÇÓ DE LA VERGE

Reys de Caldea, pastors de Judea,
fèumeli festes al Fill del meu cor,
perque no plore ni en terra s'anyore
mentres li canto dolceta cançò.

Cada gronxada't daré una abraçada:
cada abraçada, un beset amorós;
mes rosses trenes serán tes cadenes,
niu y arcoveta les ales del cor.

*No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.*

¡Què n'es de bella ta galta en poncella!
¡qué'n son de dolços tos llavis en flor!
Son una rosa que'ls meus han desclosa,
sols per xuclarne la mel del amor.
Feuli, orenetes, cançons d'amorettes;

cántali albades, gentil rossinyol;
si li es poch fina ma falda de nina,
baxen los Angels del cel un breçol.
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

Sían ses ales glasser de tes gales;
sían sos braços coxins de ton cos;
jo per tos polsos ne tinch de més dolços,
per embolcarte les teles del cor.
Sía ta faxa, si'l cel no te'n baxa,
quatre palletes de sech polioli,
quatre palletes tot just floridetes
que't servirían de faxa y llençol.
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

Guarníumel, Angels, breçáumel, Arcángels,
d'ayre bon ayre tot fentli l'amor;
mística bresca lo cel li servesca
si en llet de verge no troba dolçor.
Dels Reys la Estrella claríssima y bella
n'es baxadeta á posarse en ton front,
quan ells te miran gelosos se'm giran:
«¡Quína faldada de perles y flors!»
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

Totes s'esfloran les flors que t'anyoran,
 fèyales náxer ton riure melós;
 tornan reviure si'ls tornas á riure,
 mes ¡ay! sols beuen rosada de plors.
 Quan se n'adonan los Angels entonan
 cántichs de festa que's tornan de dol:
 «Ab tu abans d'hora clareja l'aurora;
 ab tu abans d'hora s'ha de pondre'l sol.»
No plores, no, Manyaguet de la Mare;
no plores, no, que jo canto d'amor.

LO MAJORAL

Oh bon Jesuset,
 si ploráu de fret
 prenèu ma samarra;
 si ploráu d'amor,
 prenèu lo meu cor,
 prenèu la meva ánima.

LOS PASTORS

Si volèu venir
 á nostres cabanyes,

vos serèu pastor,
rabadans nosaltres.

LOS REYS

Si volèu venir
á nostres realmes,
vos allotjarèm
en palaus de marbre:
lo rey serèu vos,
los vassalls nosaltres.

MARÍA

Tornáuvosne, Reys;
oh pastors, tornáuvosne;
quan será més gran
ja vindrá ab vosaltres,
d'amor ab lo jou
á junyir les races.
Será'l gran Pastor
qui, al cel per guiarles,
unirá á sa veu
totes les ramades.

Será Rey dels Reys,
Senyor de Monarques;
pendrá per regnar
en tots los realmes
lo ceptre del món
ab ses mans llagades.

:

LA NADALA

Lilium convalium.

D'un roser á la ombra,
d'un roser de Maig,
n'ha florit un Lliri
la nit de Nadal.

*Bonica es la Rosa,
més ho es lo Ram,
més ho es lo Lliri
que floreix tot l'any.*

Les fulles son verdes,
lo cálzer n'es blanch,
la mel de son cálzer
n'es mel celestial.

Abelles que'l besan
son Angelets sants;
Angelets lo volen,
pastorets l'haurán.
Los tres Reys arriban
sols per oloral;
ja'n veuen la Verge
que'l va ab plors regant.
—¿De què ploráu, Verge,
de què ploráu tant?
—Perletes de l'alba
lo solen rosar,
y'avuy, que es divendres,
son gotes de sanch.
Lliri que floreix
la nit de Nadal,
¡ay! allí al Calvari
¡còm t'ésfullarán!—

*Bonica es la Rosa,
més ho es lo Ram,
més ho es lo Lliri
que floreix tot l'any.*

CANÇÓ DEL ROSSINYOL

Allí á la Establía,
de vora'l Portal,
rossinyol hi canta
la nit de Nadal:
*Flor de lliri lliri,
flor de lliri blanch.*

—¿Per què cantas ara
si plora l'Infant?
—Si canto y réfilo
per aconortal.
—Refilas y breças,
¿de què está plorant?
—Lo món que tant ayma
l'ha anat oblidant;
los tres Reys son fóra;
los Pastors se'n van;

si pastors lo dexan,
anyells, ¿què farán?
Aucells de la gloria
volèm á adoral,
que'ls hòmens no hi venen
la nit de Nadal.—

Allí á la Establía,
de vora'l Portal,
rossinyols hi cantan
si plora un Infant;
tant plora y suspira,
que s'hi van posant.
Flor de lliri lliri,
flor de lliri blanch.

PASTORELLA

I

Un anyellet arribá á la Establía
tot fent juguines aquest dematí;
ab tristos bels la ovelleta que'l cria
fá ressonar lo boscatge vehí.

Lo cerca y lo troba
dintre de la Cova,
jugant á les plantes del Anyell diví.
Es blanch com la gebre,
corrèm á adorarlo l'Infant del pessebre.

II

Lo pastoret que ha perduda la ovella
tota la nit l'ha cercada plorant;
es la manyaga més blanca y novella
que esbrotá'ls dolços timons del voltant.

La cerca y la troba
dintre de la Cova,
besant amorosa los peus del Infant.

Es blanch com la gebre,
corrèm á adorar-lo l'Infant del pessebre.

III

Sense l'infant la mareta s'anyora,
que es de cor d'àngel lo jove pastor:
quan no l'ovira, son ull sempre plora
y sent plegarse les ales del cor.

Lo cerca y lo troba
dintre de la Cova,
y ab ell també adora l'Infant Salvador.

Es blanch com la gebre,
corrèm á adorar-lo l'Infant del pessebre.

LES FAXES DEL INFANT

Pannis eum involvit.

Luc., 2, 7.

Déu del Sinaí,
presoner sou ara,
presoner d'amor
de divina Dálila :
la presó hon vos té
n'es la seva falda.
No ab manilles d'or
sinó ab una faxa
vos lliga la má
que'l llamp manejava ;
la que engega'l sol
cada matinada
á voltar lo món
com son niu una áliga ;

la que fá donar,
en son eix de plata,
á tot l'univers
sa immensa rodada.

Quan está adormit
sovint lo desfaxa,
aquexes mans d'or
per rosar de llágrimes.

Des que ha somiat
vèureles llagades:
—Fill meu de mon cor,
plorant li demana,
¿en mig de tes mans
què son exes llagues?—
Jesús li respon:

—Son flors que he trobades
en casa d'aquells
qui més m'estimavan.—

LO BREÇOL

No té breçol l'Infantó de María,
¿donchs què dirán de Joseph lo fuster?
Per férlin un de la Cova sortía.
¡Ah! no tremoles, florit ametller;

no't llevará la corona de gebre
que ab má nevada te posa Nadal;
prou tu galejas l'Infant del Pessebre,
de sant Joseph no oscarás la destral.

Cerca un plançó de boscuria en boscuria,
no'n troba cap que li puga servir;
al arbre gíras hon sent més canturia,
¡pobres aucells si l'arriba á escullir!

No'n troba cap en la vall de les Roses,
no'n troba cap en la vall de Raquel,

al cant angèlich encara descloses
com á la pluja la flor d'asfodel.

Los terebintes son prims de la soca,
lo cinamomo no té més que olor,
l'alzina es corva y té fusta de roca,
florit com es lo sauguer no té cor.

¡Ah! d'olivera que es fusta sagrada
una n'ovira en la vall d'Efraím;
volta sa arrel ufanosa tanyada,
blava corona de branques son cim.

—¿Quí sab, esclama lo sant patriarca,
quí sab si es exa que al pendren un brot,
digué á la blanca coloma de l'Arca:
Ja no dominan les aygues per tot?

Avuy al món podrá dar eix missatge:
Colóm més candi jo porto en mon sí;
humanitat, vina á ferli homenatge;
ton Redemptor y ton Deu es ací.—

Ab la destral ja li ha presa la mida;
quan sía á terra son tronch buydará;
quan sía buyda, afinada y polida,
com una taça d'argent quedará.

Ab tosch cisell vol gravarhi l'Estable,
Pastors que hi venen y Magos que hi van,
seguint la estrella de llum inefable
y Angels lo *Gloria in excelsis* cantant.

¡ Ah! d'aqueix breç ha de ferne una perla;
ni'l fill del rey lo tindrà tan hermós:
li darà l'ayre d'un cor que s'esberla,
li darà'l garbo d'un lliri desclòs.

Lo gronxará sa Mareta divina
com la palmera sos dátils de mel,
mentres d'un ángel suáu bandolina
fará sentirli corrandes de cel.

Visions d'or á sos ulls se desclouen;
per regalarshi's recolza un instant;
més d'afadich ses parpelles se clouen
y aqueix dolç somni se torna amargant.

Veu en dos tronchs l'olivera partida
en aspra creu l'un al altre afegit,
morint en ella l'autor de la vida
ab una llança clavada en lo pit.

Cap ala d'ángel serena l'ampara,
ja son blasfemies los cants del breçol;

ni'l cel benigne vol veure sa cara,
puix ¡ay! s'eclipsan la lluna y lo sol.

Quan d'aquell somni fexuch se deslliga
pren la destral y se'n torna á Bethlem:

—No es més que un somni, diu ell, més que ho siga;
no hi vull tornar á aquell bosch de Salem.—

LO SANT NOM DE JESÚS

Oleum effusum nomen tuum.

Cant., 1.

Lo Messíes noy
plorava, plorava;
l'han circumcidat,
y la sanch li raja.
Tonades de cel
María li canta;
tot cantant, cantant,
l'arrosa de llágrimes.
No plorèu, lo Fill,
no plorèu, la Mare;
per darvos conort
los Angels devallan,
los Angels del cel
á fer una dança,
corones al cap,
á la má una palma.

Tocan violins,
violins y arpes,
guitarretes d'or
y baxons de plata:
la cançó que fan
lo món alegrava:

Oh Jesús, oh nom del cel,
arrosa la terra;
oh nom dolç, bresca de mel,
sa amargor desterra.

Oh Jesús, nom de Jesús,
dels cors alegría,
lo que tu del cel li dus
¡si'l món ho sabía!

Lo cántich diví
pels cors es com manna,
com manna que plou
á la hora de l'alba;
de goig ja somríu
qui de dol plorava;
que'l nom de Jesús
del amor es bálsam,
bálsam del amor
que pel món s'escampa.

Mes l'angèlich cant
no ho diu pas encara
que eix nom serà escrit
en sa carn sagrada:
les cinch lletres d'or
serán les cinch llagues.

ESPINES

Ella está besant
l'amorós Infant
y ses galtes mira
que'ls llavis de Judas
també besarán,
y plora y sospira.

Les flors que somriuen,
una á l'altra diuen:
¿per què plora tant?

Ella está breçant
l'amorós Infant;
tot breçantlo mira
aquells peus y braços
que en creu clavarán,
y plora y sospira.

L'aucellet que canta,
ohint sa complanta
respòn gemegant.

Ella vá alletant
l'amorós Infant;
alletantlo mira
aquells dolços llavis,
que ab fel rosarán,
y plora y sospira.

L'ánima que l'ama:
¡pobra Verge! esclama,
¡quín dolor tan gran!

Se vá endormiscant
l'amorós Infant;
difunt Ella mira
lo Fill que cadavre
sos braços rebrán,
y plora y sospira.

Un Angel venía
per darli alegría;
se'n torna plorant.

LO TEREBINTE

Lo Rey hermós de Bethlem
cap al temple se encamina,
per oferir al Senyor
de son amor la primicia;
sa carroça imperial
son los braços de María.
A la vora del camí
un Terebinte s'ovira;
al veure l'infant Jesús
humilment son front inclina,
sols per ferli de dosser,
de dosser y tenda ombriua.
María diu á Joseph:
—Jo á la ombra reposaría.—
La soca'ls fá de sient,
lo crespínell de catifa.

En tan bell reposador
Joseph parlava á María:
—¿Què hi durèm al temple sant
tan bon punt, demá, 'l sol isca,
tortoretas de bech d'or,
ó coloms d'ala argentina,
ó un blanch anyell de Ramléh
banyat al estany de Lydda?
—¡Ay! l'Anyell prou li portám—
respòn la Verge María,
mirant la llum de sos ulls
que envers lo Calvari's gira,
com al astre'l girassol,
com al nort la caramida.
—Si'ns vinguessen á les mans
dos colomins hi duríam.—
Mentres diu Ella aquests mots
desde la Penya d'Elías
á les mans del bon Jesús
dos colomins s'acullían.
Parrupejáu, colomins,
parrupejáu d'alegría,
que al vencedor de la mort
dolç es donarli la vida.

LA SARMENT

Botrus cypri dilectus meus
mihi.

Mon estimat m'es un rahim
de Xipre.

Cant., 1, 13.

I

L'Espòs de María
va ab sa companyía
gentil,
sarment amorosa
que ab un olm esposa
l'Abril.

La Coloma blanca
li diu:
Vull fer en ta branca
mon niu.

II

D'un rahim la enjoya
que sembla en la toya
ram d'or.

Oh fruyta suprema,
dexáu que us esprema
mon cor.

Oh ví suavíssim,
corréu
del cor del Altíssim
al meu.

LA PRESENTACIÓ

Surge, il-luminare, Jerusalem:
quia venit lumen tuum.

Alçat é il-luminat, oh Jerusalem,
puix la teva llum es arribada.

Isai., 60, 3.

De tots los sacerdots que hi há en lo Temple,
lo més amich de Déu es Simeon,
que hi brilla fá cent anys com alt exemple
de fè en lo Crist que ha de guarir lo món.

Com brotan de la lley ses alegríes,
la té devant sos ulls de día y nit;
un jorn llegint lo llibre d'Isaías
d'exos mots ensopega ab lo sentit:

«Veusaquí que una Verge immaculada
ha de concebre un nin en Israel;

será'l nom seu Estrella de l'Albada,
será'l nom de son Fill Emmanuel.»

¿Una Verge infantar? Es impossible,
esclama, y dòna en lloch de Verge, escriu;
més esmenat per una má invisible,
al reprendre lo llibre, Verge diu.

Torna á esborrar lo mot que li fá nosa
y en la plana renaix com una flor:
al tercer colp la tan misteriosa
paraula veu escrita ab lletres d'or.

Llavors de la calitja del misteri
demana á Déu que li arrebosse'l vel:
jamay sense la llum del hemisferi
l'ull de la terra pot mirar lo cel.

Un Angel li apareix y d'Isaías
la predicció esbrinantli li digué,
que d'una Verge naxerá'l Messías
espiga de la vara de Jessé.

Y tu'l veurás entrar, diuli, per exos
vestíbuls en pobresa triomfant,
y á dins lo tabernacle tos metexos
braços á Déu son Fill presentarán.

Desde aquell día Simeon justíssim
d'Israel esperava lo conort,
que era hora tanmeteix de que l'Altíssim
l'home tragués de la urpa de la mort.

Y fenthi cada punt una volada
deya, trucant de Déu al palau d'or:
Plovèu lo Just, vessáu vostra rosada,
oh cels; oh terra, infanta al Salvador.

Ab ulls llagimejants desde aquella hora
sempre al camí girantse de Bethlem,
mira si's veu encara'l Rey que anyora
que per trono pendrá á Jerusalem.

Á la porta sovint del santuari
sospira, oh Crist, quan vos veurá arribar,
entre la gent que veu á glops entrarhi
com perla entre les ones de la mar.

Sobre'l pit d'una Verge que enamora
entrar lo veu un día somrihent;
lo sol que apunta en braços de l'aurora
no somríu tan hermós al orient.

Es bonich com sa Mare, humil y pobre;
la flor de taronger bé escau al brot;

apar en son aurífich canalobre
ciri pasqual que ho assoleya tot.

La volta un nimbo de esplendor y gloria,
carroça triomfal del nou Davit,
qui ha de cantar dels filisteus victoria
lo front de Goliat dexant partit.

Ella posa en l'altar de les ofrenes
lo parell de coloms aletejants,
bell símbol de les ànimes serenes
que á les de Déu passaren per ses mans.

Guarnit de flors ara meteix cullides
al bell mig del altar gronxola un breç;
hi posa'l Nin María, ses florides
galtes de rosa perlejant d'un bes.

«Prenèu aquest mon Fill que es lo Fill vostre,
diu la Verge María á Adonái,
ans que á sos peus tota la terra's postre
vos fá lo sacrifici del matí.»

Lo vell joyós lo pren entre sos braços
y'l du devant sa Mare temple endins;
les parets vermellejan de domassos,
los finestrons de caps de Querubins.

Lo cirial de braços amples mira
aclucar d'un á un sos set ulls d'or,
veyent lo Sol d'hon es lo sol guspira
lo tabernacle omplir de resplandor.

Dins lo *Sancta sanctorum* l'Arca santa
cruix, l'Arca veritable al oviar,
soli del Déu de qui tot déu s'espanta,
que en son palmell mesura terra y mar.

Ell es la Vara d'Aaron florida,
la Taula de la lley del sant amor,
la dolça Manna en lo desert cullida
del pit d'una donzella ab la urna d'or.

Los dos Angels que hi há al Propiciatori
veyent lo Déu del Sinaí arribar,
giran sos caps vers lo diví ostensori
y desplegan les ales per volar.

Lo Temple sant tremola com un arbre
ferit per l'ala rúfola del cerç,
quan veu sota ses cúpules de marbre
aquell Déu qui no cap dins l'univers,

devant de qui s'escruxen les pilastres
del firmament: aquell qui hi há sembrat

la llum que prenen per corona'ls astres
que en sos porxes encen la immensitat.

Lo sacerdot de blanca cabellera,
trèmol de braços y batent de cor,
mira'l Messies que Israel espera
ab ulls que riuen á través del plor.

Sos llavis que l'hivern gelat havia
al bes encesos de son front diví,
entonan la cançó que á trench de día
canta morint la estrella del matí:

— Ara, Senyor, cumpliu vostra promesa;
ara, Senyor, puch cloure'ls ulls en pau,
puix devant meu veuen la llantia encesa
ab que nostra foscor il-lumináu.

Alegre partiré d'aquesta vida,
amor dels meus amors, puix vos he vist;
la Vara de Jessé miro florida;
bat sobre'l meu lo cor de Jesucrist.

Axugue ja les llágrimes qui plora,
de bat á bat puix s'es obert lo cel,
dexant exir lo sol que'l món anyora,
llum de les gents y gloria d'Israel.—

Lo goig eix cántich de son pit arranca
y'l vell estátich no trigá á morir;
era un cisne diví de ploma blanca
que exhalava amorós l'últim sospir.

L'ARS Y LA CANYA

Al sortir del Santuari
passaren per lo Calvari,
més la Verge no sentí
la Canya ab un Ars parlarhi
al vent del Getzemaní.

L'Ars negre diu á la Canya:
—¿Per què estás trista, companya?
¿No't cantan tan falaguers
los aucells de la montanya
com de Sion als xiprers?

—Tu tampoch estás alegre,
la Canya diu al Ars negre.
¿Una abella d'ales d'or
no hi há en lo jardí que alegre
ab son murmuri'l teu cor?

La Canya li responía:

—No hi há dissort com la mía ;
lo Messíes arribá
y jo tinch de ser un día
lo ceptre dur de sa má.

—Ma dissort es més funesta,
l'Ars espinós li contesta ;
jo tinch de ser ; quín afront !
corona d'aquella testa
d'hon baxa l'aurora al món!—

Passant la Verge María
la conversa no sentía ;
mes la Flor del seu Abril,
que mot per mot la cullía,
plorava de fil á fil.

LO POU DE MARÍA

(TRADICIÓ BETHLEMITA)

La Nazarena gentil
    á Bethlem tornava,
bé ho diuen prou los aucells
    d'aquella montanya,
que la seguexen cantant
    y fentli la gala.

La voltejan Serafins
    prenentla per l'Arca,
l'Arca vera de la lley
    que'l món esperava.

Duríanla si li plau,
    demunt de ses ales.

Ella vol anar á peu,
    á peu com les altres.

De la ciutat de Davit
    á mitja pujada,
de cansament y de set
    cau á terra en basca.

A la vora hi há un aljup
al peu d'una palma,
una dona de Bethlem
hi vé á pouar aygua:
—Me'n volguesseu dar un glop,
un glop de vostra ánfora.
—Prenèusela del aljup—
diu girant la espatlla.
L'aygua que era en lo bell fons
pujava, pujava
fins al llavi del brocal
argentina y clara.
María hi arrosa'ls seus
de rosa boscana,
mentres canta un aucellet
al cim d'una branca:
«Si coneguesses, Bethlem,
á aquell qui t'arriba,
si sabesses que es la font,
la font d'aygues vives,
demanaríaslin tu
de la que sospiras,
d'aquella aygua que flueix
á la eterna vida.»

ENTRE FLORS

Parvus Dominus et
amabilis nimis.

St. Bernat.

Encara es petit, petit
l'Infant de la Gloria,
petit com un lliri blanc,
bell com una rosa
dels rosers ab que en Abril
Jericó's festona.
La Verge sembla'l roser
quan al braç lo porta,
quan lo porta vora'l riu
á esbandir la roba.
Per esbandirla millor
sobre la herba'l posa
entre mates d'iris blau
y margaridoyes.
L'Infantó somriu,
la Mareta plora.

Gira al Fill dels seus amors
sos ulls de coloma
cada volta que s'ajup
á la rentadora.

Lo veu en somni suau
còm dorm y reposa
al peu d'un arbre d'encens
que li fá bona ombra.

De genolls un Serafí
sos cabells esflora;
voldria besar son front,
voldria y no gosa,
veyent que en son jaç florit
l'amor lo dexonda,
fentli estendre sos bracets
al ayre del Gólgota.

Al pèndrela Ella en los seus
de Mare amorosa,
la creu estampada ha vist
en son llit de molça,
com firma que'l Déu infant
en la terra posa.

L'Infantó somríu
la Mareta plora.

TOT BREÇANT

Lo cel sospenía
sa dolça armonía
sentint que la Verge gronxava'l breçol,
y eix càntich escolta
rodar per sa volta
ab veu que li enveja lo gay rossinyol:

—Per exos ulls clòsos
que veig tan hermosos
veuré quan los obris la gloria per dins;
seránme ses nines
finestres divines
per hon prou voldrían guaytar Serafins.

Veuría, oh misteri,
 com altre hemisferi
 tot plè de les flames del gran amor teu,
 y en mig de les flames
 á aquells que més ames
 los cors que en la terra sospiran per Déu.

Veuría en sa exida
 la font de la vida,
 d'hon raja pels hòmens la ditxa y l'amor;
 veuría los llaços
 parats á llurs passos
 y eix cel de la terra parat á son cor.

Lo raig sentiría
 de sa melodia
 oh Cor, oh salteri del Déu d'Israel;
 ab dolces aflagres
 diríanme'ls ayres
 si'n tenen de aroma los lliris del cel.

Si no s'esbadella
 ton ull de poncella
 somrígam ton llavi gemat y florit;
 ensenyam tes perles,
 oh flor que t'esberlas,
 esfúllam lo somni que nía en ton pit

Més ¡ay! mentres plora
mon cor que s'anyora
tu dorms ¡oh! perdona que jo no puch més—
li diu y ferida
d'amor y esllanguida
sos llavis y galtes arrosa ab un bes.

L'Infant ha desclosos
sos ulls amorosos
y'l Fill y la Mare sospiran d'amor;
y en dolça riuada
del cel devallada
la ditxa traspúa d'un cor á altre cor.

LOS SANTOS IGNOCENTS

¿De què ploras? ¿De què ploras,
oh Bethlem, aquest matí,
tendra Mare del Messíes,
orient del nou Davit?
Tortoreta de Judea,
que t'has posada en un cim,
¿miras si't tornan encara
los qui acaban de fugir,
passarells d'un altre clima
que'l filat tingué catius?
Aconòrtat, aconòrtat;
Raquel que ploras tos fills,
si no hi son ja dins tos braços
ja son als de Jesucrist.

¡Quína messa tan hermosa!
¡Quín espigatge tan rich!
No se'l pensa aquell qui us sega
l'espigoler que teniu;
no s'ho creu que per la garba
lo cel donará'l vencís.
Lo lligador es un Angel,
lo garber un Serafí
que us du de la era de Rama
als graners del paradís.

Primerenca flor dels mártirs,
corteig del Anyell diví,
oh perles de la ignocencia
que la sanch torna en safirs,
safirs ab que Déu enjoya
lo breçol d'or de son Fill,
lliris trencats en poncella,
roses veres d'un matí,
roses vermelles y blanques,
ben haja qui us ha cullit.

Miráulos còm agonitzan
tot mig rihent al butxí,
á la punta de la espasa
que vá á partirlos pel mig.

L'Infant de qui no s'adonan
no trigarà á ser garfit,
puix ab crits de: «mare, mare»,
diu al soldat: «som ací.»
Miráu, lliures de llurs cossos,
còm volan llurs esperits,
joguinejant ab les palmes
que ara venen de cullir.
Obrint los braços per rèbrels
l'Infant Jesús los somríu,
dihent tot baix á ses mares:
«Dexáulos venir ab mi».

LA COVA DE LA LLET

Dins l'Estable de Bethlem
la Verge s'es desvetllada,
sentint degollar los nins
demunt lo cor de les mares,
y caure als peus del sayó
com flors al peu de la dalla.
Se posa'l seu en lo pit
puix no pot dins ses entranyes,
y exint de la de Bethlem
en esta Cova s'amaga.
Ab l'esglay que ella ha tingut
la llet se li estroncava,
y plora'l bon Jesuset,
y plora sobre sa falda.

¿Què li darà al Déu infant?
¿Què li darà que li plaga?
L'Infantó demana llet:
¡ella no té més que llàgrimes!
Ja n'axeca al cel los ulls,
los ulls hon Déu s'emmiralla:
— Pietat, oh Rey del cel,
per lo Fill de vostra esclava,
per vostre Fill que colltorç
com la flor sense rosada.
¡Si no'm tornáu pas la llet
morirèm en esta balma;
mon Fill morirà de fam,
jo de tristor y anyorança!—
Encara fá oració
que ja la llet li tornava,
com la Font de Siloë
quan li revé'l brot de l'aygua.
Li torna tan á bell raig,
que per la terra s'escampa,
prenentla la molça d'or
per plovig de brins de plata,
la terra per flochs de neu
y fulles de rosa blanca.
Exa regor de son pit
blanqueja en la Cova encara,

y en los lliris de Nadal
que somriuen á la entrada ;
blanqueja en lo cor dels nins
que ella á sos pits alletava,
de les vèrgens en lo front,
del vell sacerdot en l'alba.

Semblant á aqueix raig d'estels
que du'l firmament per faxa,
mostrántnoslo cada nit
com lo camí de la patria,
lo firmament cristiá
també té sa *via láctea*.

LA FUGIDA Á EGIPTO

Á LA MARE DE DÉU DE LA GLEVA

Aquest humil poemet, segona part de ma trilogía á Jesús Infant, á bona hora la he vinguda á escriure, á la vora del Ter y als peus de nostra Senyora de la Gleva. Seríam á últims de la primavera, entre'ls dos sagrats y hermosos mesos de María y del Cor de Jesús quan hi arribí ab aquexos versicles de Davit al bech: *¿Qui'm donará ales com de colom per pendre lo vol y cercar repòs? Tan meteix m'allunyt fugint y'm quedí en la soledat.* Al demanar á la gran Senyora aculliment sota son amorosíssim mantell de mare, li cantí ab lo cor la represa d'unes cobles que li havia dedicades y refilava allavors alegre y armoniosament la Escolanía:

*Mare del bon Déu,
Verge de la Gleva,
Mare del bon Déu,
Sídu mare meva.*

Després d'alçar lo cor á María Santíssima, axequí los ulls á son altar y part d'amunt dels bonicoys retaules de la invenció d'aquexa miraculosa Imatge, entre'ls qui representen los misteris de la vida de la Mare de Déu, ne ovirí un y dels més axerits, sobre la Fugida á Egipte. Sant Joseph, acompanyat d'una guía celestial, que, per sa esclavina de pelegrí, sembla l'Arcángel Sant Rafael, tira'l ronçal de la someleta, y la Verge María, qui en ella vé muntada, sembla contemplar en èstasis lo seu Fill santíssim, qui jau despulladet en sos amorosos braços. Fan de march escayent, ò no sé si diga de floreres á les santes imatges, una palmera y un altre arbre oriental, entre'ls quals papelloneja un ángel.

Per la escala de les presentalles, á má esquerra del presbiteri, pugí al camaril, á besar los peus á la Reyna de ma estimada terra, y al sortirne, en un altaret, vegí una pintura moderna, representant la Sagrada Familia en sa arribada á la vora del Nil, que un ángel los ensenya, derrera unes mates de boga.

En lo gran riu los espera una barqueta per portarlos á un poble que blanqueja á l'altra ribera. La Verge també está asseguda sobre'l jument, y un angelet per entretenir y alegrar al bon Jesuset, li dona un fil que té al altre cap un moxó presoner. Lo posat estranyat, atent y cuydadós del sant Patriarca, mirant aquell nou pahís, fá ressaltar lo celestial repòs del Fill y de la Mare, cegament entregats á la confiança y tendra sollicitud de Sant Joseph, y com ensomniats en la contemplació de coses més altes.

Baxí després á la sagristía, y sobre la ampla calaxera vegí lo quadro, tercer germá d'aquexos, per cert lo més gran y bonich de tots, provinent, segons indicis, d'un altar de la antiga capella, y representa la Tornada d'Egipte. Dexant enrera la ciutat de Heliòpolis, que's veu lluny, la Verge sèu reposadament á la ombra de una palmera, d'ahon un ángel li baxa un rahím de dátils. Ab sa má dreita acosta un vas, semblant á una escudella, al rajolí d'una font, com per oferir de l'aygua fresca al bon Jesús que té al altre costat y es ja espigadet. L'Infant diví, com si no s'adonás del vasull, ni del panellet que Ella té sobre la falda, que seria llur taula en lo desert, té'ls ulls fixats y l'atenció posada infantívolment en un aucellet cap y ala pintat com una cadenera, que sant Joseph té á la má y li ensenya falaguer. Totes

les figures fins la de la inseparable somera y'l pahisatge meteix d'aquell oasis, respiran l'esbarjo y la dolça alegría de la Tornada.

Allavors, com aquell qui cercant una perla troba un diamant, tot cofoy de trobar en lo Santuari ja pintats los quadros que jo hi venía á somiar, y conexent, com feya prou de bon conèxer, que no hi eran pas per escayença, ne demaní la rahó al amable Custodi de la esglesia, y veuselaquí com me la doná y he llegit après, més *ab ovo* y esbrinadament en los llibres de la hermita. Un monjo bernabita, devotíssim de la Reyna dels Angels, li demaná diferentes vegades ab quín servey podria obsequiarla que li fos més plahent. La Verge li respongué, que li'n sería molt, si deya set Misses en reverencia dels set anys que Ella estigué desterrada á Egipte. Donchs ací se celebra cada any solemnement aqueix septenari de set Misses y á més hi há constituída y arrelada la Confraría del desterro, de temps antich, com consta per les Butlles de S. S. lo Papa Climent X, á 4 de Maig de 1671. Los confreres, entre'ls quals demaní y tinguí la honra d'ésser inscrit, nos anomenám esclaus ò sirvents de María desterrada. ¡Quín títol tan honorós me semblá aqueix d'esclaus de la qui, anomenantse esclava del Senyor, pujá á regnar sobre la terra y sobre'l Cell! ¡Quín ofici més ben pagat, ò

com ara dirían, reproductiu, per los pobres desterrats fills d'Eva, lo de seguir y acompanyar com los israelites, per lo desert de la vida, á la vera Arca de la Aliança, que desde'l desterro del Egipte d'aquest món, nos ha de traure y guiar á la Gerusalèm de la Gloria!

Tornant als tres hermosos quadros, digamne tríp-tich, si s'hagués pintat expressament per mi y'l pintor hagués volgut donar plaher á mos ulls y á mon cor, no m'hauría dexat tan satisfet y enamorat. En ells vegí net, clar y esbadiat, desde'l principi á la fi, mon tema de la Fugida á Egipte, com l'arbre del símil, ab ses tres branques, la Anada, la Estada y lo Retorn. L'endemá meteix, posant fil á la agulla, de genolls en terra y trèmol de por de profanarles, comencí d'assajar la traducció d'aquelles tres pintures al llenguatge de ma pobra poesia.

Com á amich dels infants y dels aucells, fuy allotjat prop de la Escolanía y sota'ls nius que les orenetes roqueres penjan cada estiu en lo ráfach de la teulada, dins una espayosa cambra de sobre'l camaril. Desde ací domino de cap á cap la plana de Vich, tota estrellada d'hermites y capelles; dotze n'oviro d'una ullada, desde'l Montseny als Pirineus, ahon allavors blanquejavan encara algunes congestes, com un vol de perdius blanques. Entre exes dues grans

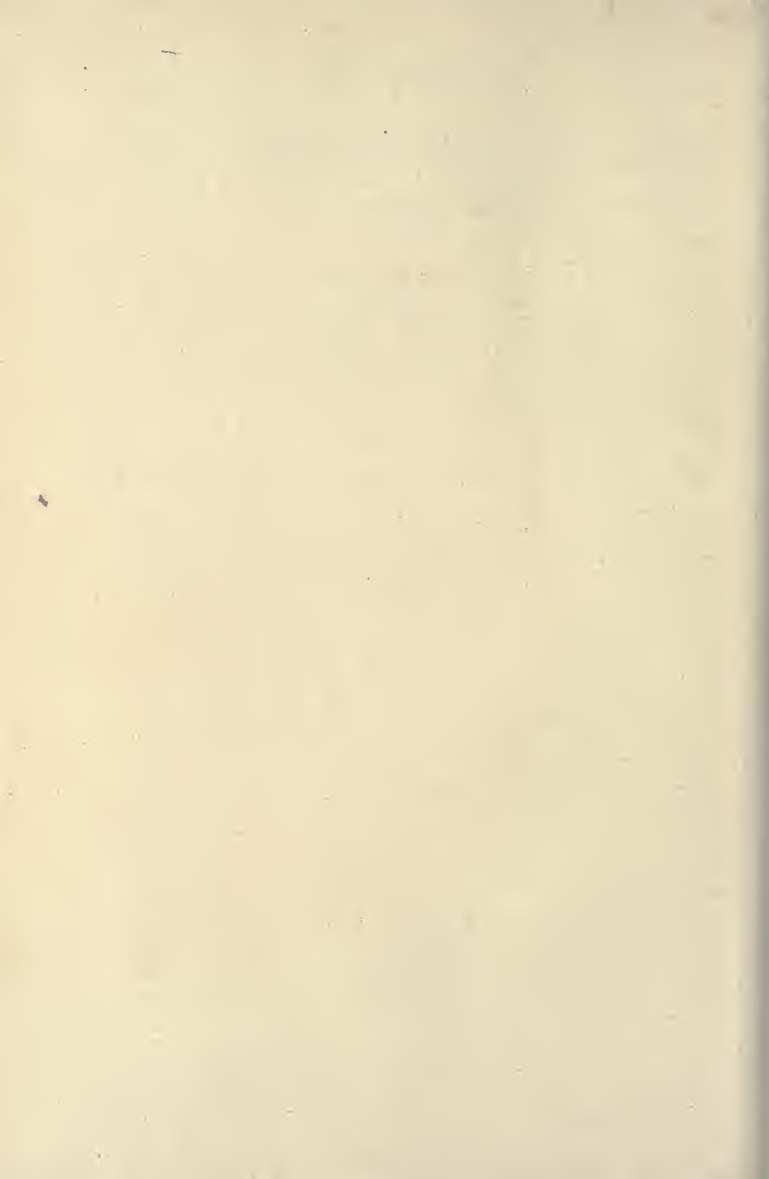
montanyes, vegí les petites y humils de mon estimat breçol de Folgarolas, sota la emboscada serra oriental, que's veu tota sencera, desde la encrestada carena de Vidrá y les Osques de Cabrera, fins al Mont Agut, trono sempre vert y primaverat de la Verge de Puig l'Agulla. Més aprop, á un tirat de pedra del meu balcó, lluhenteja, anguilejant remorosa y magestuosament, lo Ter, que més amunt se decanta, y fá una gran girada cap ací, per venir á besar los peus á la Reyna de la Plana. Sa vista y son murmuri me transportavan al rey dels rius, l'incomparable Nil, serpejant per la terra de Gessen y per la immensa plana d'Egipte, per ahon volavan ma fantasía y mon cor, en seguici de la Sagrada Familia.

Desde l'altra banda de ma celda, obrint un fines-tró rextat, veyá lo sagrari, y l'altar, ahon cada matí podria fer baxar á mos braços, que'n son tan poch merexedors, aquell meteix infant Jesús, que en mos somnis anava á veure en tan llunyes terres; veyá la Imatge de la Mare qui l'alletava y pexía en lo llarch desterro, y me aparexia emmorenida encara pel sol del desert y... boca que vols, ¡cor que desitjas! Lo que'l meu cor voldria fora poderli oferir presentalla menys indigna que aquest llibre, que no pot pendre per lema la paraula de Job, divisa del santuari: *Gle-vae illius aurum*. Més tal com sía, prenga la Verge

María la bona voluntat d'aquexa penyora del meu
agrahiment y filial amor, que poso á ses divines
plantes tot adorantles humilment.

*Mare del bon Déu,
Verge de la Gleva,
Mare del bon Déu,
Siáu mare meva.*

ANADA Á EGIPTO

Et dominus ascendet super
nubem levem, et ingreditur
Ægyptum.

Veusaquí que'l Senyor muntará sobre una boyra lleugera y entraré en Egipte.

Isaias, 19, 1.

LA PARTIDA

Surge, et accipe puerum et
matrem ejus, et fuge in
Ægyptum.

Alçat, pren l'Infant y sa
mare y fugiu á Egipte.

Matb., 1, 23.

La nit va á donar lo tom
florida y hermosa ;
més ¿per què de sos blaus ulls
les perles degotan ?
¿Floretes que les copsáu,
digáu, de què plora ?
¿de què ploran los estels
y'l cel que se'n broda ?
¿De veure á qui'ls ha criat
ab sos dits de rosa,
de la ciutat de Bethlem
llançat á defora,
al bell cor de negra nit,
quan tot hi reposa !

Embolcarlo no ha pogut
sa Mareta dolça,
se'l ne du mig abrigat
ab sa blanca toca,
ensenyant los peus al fret,
y sa testa rossa
als ayres del gran Hermón
que tot ho esfloran.
¿Per què, Ametller de Judá,
florías tan d'hora?

Als besos del serení
tot son cos tremola,
y en la sina maternal
plorant se dexonda.
Veyent plorar á son Fill
la Verge s'hi posa;
Sant Joseph cerca un consol,
lo cerca y no'l troba.
De *Fons Signatus* al peu
seuría una estona,
de Salomó en lo Jardí
regalant d'aroma;
més plora l'aygua com Ell,
l'arbreda hi senglota.

Vora l'Altar de Mambré
veuen una Cova,
la Verge quan es á dins
ja no s'acongoxa.
En son pit, de cansament,
la llet s'hi estronca,
més una dayna del bosch
arriba y li'n dona.
Si ploravan los estels
l'alba ja no plora,
que somriu al bon Jesús
á dintre la Cova,
ab son raig aurigemat
fentli de corona.
María y lo Sant vellet
en terra se postran,
y ab l'amor dels serafins
á son Déu adoran.

LO ROMANÍ

(TRADICIÓ CATALANA)

La Verge vá cap á Egipte
ab son fillet Jesucrist,
tot fugint del rey Herodes
qui'n voldria ésser butxí.
Tot cantant, les orenetes
li ensenyan lo camí:
—Ensenyáumel, orenetes,
més no cantèu tan seguit;
lo rey Herodes arriba
y'l cant podria sentir.—

Sentint dringadera d'armes
vá á escometre al tamariu:
—Tamariu de flors vermelles,
¡si'm volguesses acullir,
só una maretta á qui Herodes
degollar voldria'l Fill!
—Mes branquetes son tan altes

que no's poden ajupir.
Los canyiços son més baxos,
bé poden darvos abrich.
—Canyiços, los bons canyiços,
aculliunos esta nit,
sinó eix Fill, que Herodes cerca,
veuré en mos braços morir! —
Los canyiços cor no tenen;
—Feu, li diuen, bon camí;
nostres fulles son estretes,
no us podrían pas cobrir;
si volguesseu més verdiça
vos ne dará'l romaní.—
Lo romaní que s'ho escolta
cuyta á ensenyarli'l camí;
y si'n té de fulla verda
de més verda's revestí.
Tremola la Verge santa,
lo bon Jesús li somríu,
veyent passar ab Herodes
la llopada dels butxins.
Quan la llopada s'allunya,
parlava l'Infant diví:
—Puix la vida tu'm salvares,
romaní, bon romaní,
tes branquetes que son verdes
de flors les vull embellir,

com lo mantell de la Mare
del color de blau turquí.
Per quiscuna de ses festes,
perque vajas més bonich,
ton vestidet d'esmeragda
jo sembraré de safirs.—

Mentre'l bon Jesús parlava,
un vol d'Angels ha acudit;
los uns tocan la viola,
los altres lo violí,
y altres de veu argentina
exa cançó fan sentir:

¡Qué'n sou d'hermosos,
coloma blanca,
bell colomí,
qué'n sou d'hermosos,
sota una branca
de romaní!

Verge María,
sota la ombreta
vullaume á mí;
jo hi dormiría
sota la ombreta
del romaní.

SANT JOAN

La soledat es un cel
per los ángels de la terra ;
que ho diga'l petit Joan
que hi viu ab gran penitencia.
Més, si es sol en lo desert,
bé hi dexará sementera ;
quan eix astre s' hi pondrá
n'hi restarán per estela ;
si volíau saber quants,
comptáu del cel les estrelles.
Los sants lo prenen per ángel,
lo poble per un profeta,
lo desert per una veu,
per Messías la Judea.

Miraulo en sa Cova humil,
petxina de rica perla ;

té per llit lo del lleó,
per menjar lo de l'abella,
lo cilici per vestit,
per corona la ignocencia.
Un día lo cor li diu,
acer que l'imán desvetlla,
que passa per allí prop
la trinitat de la terra.
Surt de la Cova amatent,
no ovira encara al qui cerca,
sols veu lo cel més blaviç,
sols veu la prada més verda,
l'espígol més olorós,
més en flama la rosella.
S'enfila al dors d'un serrat
que té sota una cinglera;
sota'l cingle hi há un torrent
que du per aygues arena;
si fossen brases de foch
no fora pas més ruenta.
Per allí vá'l bon Jesús
com una boyra lleugera;
vá á oferir la vida á tots;
llevarli volen la seva,
més la Flor de Nazareth
ja ha escapat de la tempesta.

Lo sol que cau es caliu, .
lo desert flames alena,
la sorra li abrasa'ls peus,
la set lo pit y la llengua.
Lo vent en sa soledat
per jugar no té un brí d'herba ;
l'aucell no troba un redós
per exhalar una queixa,
y ; tot just son al lllindar
del gran desert que'ls espera !

Per apagarlos la set,
daría sanch de les venes
Joan ; més ¿còm ho farà
per exirlos á carrera?
Los segueix de lluny á lluny
per lo cayre de la serra ;
no troba en lloch un baxant ;
per tot lo cingle cresteja .
Axeca los ulls al cel
y li'n devalla una idea .
Porta una creu per bastó ;
percudeix la roca ab ella ;
ne surt abundosa font
que salta de grenya en grenya,
en arcades y sallents

ab que l'iris bell se trena,
fins al pregón de la vall
que á son murmuri s'alegra.
Allí corre tot jugant
com pel desert la gazela,
fent rodolar los palets,
fent reviure'ls jonchs y la herba
y'l cor dels tres pelegrins
que'l vent del Sahara asseca.

María diu á Joseph:
—¡Qué gran es la Providencia!—
y abans de beure en lo doll,
de genolls cauen en terra.

Quan han orat y begut
vora l'aygua joganera,
com en son test una flor
que la rosada asserena,
en la falda maternal
lo bon Jesús se redreça,
y beneheix á Joan,
qui, en lo bell cim de la serra,
heralt del sol que va á exir,
apar de l'alba la estrella.

DESVETLLAMENT

I

En los braços de María
s'está Jesús adormit,
é inefable melodia
com d'arpista qui somía,
ressona per l'infinit.

¿Son les perdius areneres
dant á la lluna un concert,
ò les ayrades primeres
del ventall de les palmeres
ab que's venteja'l desert?

¿Es la zumzada que's gira
en son llit d'arenas d'or,
ó be'l lleó qui regira
lo calavre de Palmira
que li pledeja'l voltor?

¿Potser, á nit, la estrellada
 lliga á la terra sa veu,
 y ab tota llur aucellada,
 van á cantar una albada
 quan obri'ls ulls l'infant Deu?

II

Orant les hores enfila
 la Verge; al matinejar,
 veyent que Joseph vigila,
 diu recolzantse tranquila:
 —Ara podré reposar.—

Vols d'àngels baxar se veyan
 com en la nit de Bethlem;
 al patriarca somreyan
 y—dormiu també, li deyan
 que nosaltres vetllarèm.

—Grans mercès, Ell responía,
 sentint la testa inclinar;
 reposar prou me caldría;
 més, vetllo al Fill de María,
 y'ls ulls no puch aclucar!—

LA DATILERA

Los tres divins Viadors
deu díes há que caminan;
sense beure ni menjar
l'acandiment los corlliga;
si caminan gayre més
colltorcerán en la vía.
Al cel demanan socós
y á devallarlos no triga.

Una palmera gentil
á un oasis los convida,
oasis que de la mar
del gran desert es una illa.
«Veniuhi á la ombra, veniu,
Jesús, Joseph y María,
que us farà de parasol
ma valona de palmisses.»

A tots tres los vé de grat;
del herbey ne fan cadira.

Mentres la Verge s'assèu,
del arbre aguayta la cima;
carregada es de fruyt d'or
com nuvia de pedres fines:
—Joseph, si'ls pogués haver,
dos ó tres dátils pendría.
—Alterosos son per mi,
¡ay! lo meu braç no hi arriba. —
L'infant Jesús, quan ho sent,
diu á la palmera:—Inclínat—
y l'arbre abaxa son front
á les plantes de María,
que'n floreja'ls dátils d'or
com los joyells en botiga.
La palmera apar que diu:
«Prenèu la corona mía,
prenèu mon cogoll y tot,
oh del cel Rey y Regina»
—Redréçat, li diu Jesús,
quan la'n veu alleugerida,
y de tes fondes arrels
una fontinyola n'isca.—
La palmera axeca'l front

mentre á sos peus regalima
un grífol d'aygua que, ensemps
es una font d'alegría.
Ne beu la *yerta* gentil,
bell lligabosch de la Siria ;
s'hi abeuran los *ouarás* (1)
y la fera selvatginà,
y après de beure á la font,
besan los peus de María.

Los exilats caminan á nit en la foscó;
¿quí'ls servirá de guía?
Vos qui als tres Reys guiareu ab una Estrella d'or,
guiáu també á María.

Guiáu també á María, qui porta'l Rey del cel
á qui'ls tres Reys cercavan,
mostráulos en l'errívol camí l'hermós estel,
l'estel ab que's guiavan.

Axís vos ho demana, oh escelsa Trinitat,
la trinitat terrena,
quan á sos fronts modestos tres raigs han devallat
dels de la nit serena.

Cofoyes les estrelles fan llum ab llur gresol
á qui les ha criades,
quiscuna desitjosa de darli, com un sol,
la llum á torrentades.

Llur clariana vessa pels arenals solius
una alba que'ls enflora,
y amatinantse cantan los ibis y perdius
lo cántich de l'aurora.

Los camells qui remugan en terra agenollats
s'axecan del bell ayre,
y'ls aromers gronxantse com encensers daurats
envían dolça flayre.

Los beduhins al veure de lluny tres llantions
marxant ab armonía,
creuen que, á nit, en terra caygueren los *Trillions*
y pel desert fan vía.

DIMAS

I

Jesús, María y Joseph,
quina companyía us toca,
puix d'un lladre aquesta nit
posáu á dintre la Cova,
d'un lladre de camí ral
qui es de lladres cap de colla.
Llur Cova ó niu de voltors
es sota'l bech d'una roca,
que senyoreja'l desert
com esfinge faraònica.

Lo lladre es fòra á robar ;
sols hi há la seva esposa,
mareta d'un nin leprós
que l'alegría li roba.

Mirant al bon Jesuset
lo mal de cor se li dobla;
veu una flama en sos ulls,
y en son front una corona,
una corona de Déu
que á la del sol fá vergonya.

María li dona un bany
en un riu d'allí á la vora;
lo riberal reverdeix,
l'escuma's torna olorosa.
Hi banya son fill leprós
la mare quan se n'adona;
axís que l'aygua ha tocat
la llebrosía s'escrosta,
y queda gemat y fresch
com una fulla de rosa.
La mare cau de genolls
y al bon Jesuset adora;
l'infantó també ho vol fer,
obrintli'ls braços s'hi acosta.
Lo bes que dona á Jesús
més amorós Ell li torna,
y'ls besos de Jesucrist
del paradís son penyora

II

Lladre era'l pare de Dimas;
tal lo pare tal lo fill;
més, segantli l'aventatge,
fá de lladre y d'assessí.

Quan té afanyat lo suplici
lo condemnan á morir,
á morir en lo Calvari
al costat de Jesucrist.

Ses paraules ell escolta
quan perdona als enemichs,
quan á Joan dona mare,
y á sa Mare dona un fill,
y oblidant lo seu martiri,
se'l mira de fit á fit.

Li semblan ses fesomíes
les d'aquell Noy tan bonich,
que'l netejá de la lepra
quan encara era petit.

La lepra li es retornada,
més ¡ay! la dels esperits,
y, puix les aygues no hi valen,
de sanch s'haurá de servir.

La de ses venes impura
no'l rentará de sos crims,
y á Ell que la vessa tota
li'n demana un rajolí:
—Al ser en vostre realme,
recordáuvos, diu, de mi.
—Ab mi, li respòn, eix vespre,
serás en lo paradís.—

LO DESTERRO

Secessit in Ægyptum.

Se retirá en Egipte.

Math., 2. 14.

FONT DE MARÍA

Del africá desert en la sortida,
del Nil en la florida
vora, la Verge-mare s'aturá;
sos peus eran cremats per les arenes,
y la sanch de ses venes
tenía la cremor del huracá.

La font de llet s'estronca en sa mamella,
hon, com del liri abella,
la vida beu qui l'ha donada al món.
Ab llágrimes als ulls Ella se'l mira,
amargament sospira,
y esllanguida coll-torç sobre son front.

Asseguda á la soca d'un gran Arbre
sembla talment de marbre,
imatge de la pena y de l'amor.

Lo sant Espòs segueix la rodalía,
cercant en sa agonía,
còm apagar la set del Criador.

L'aygua'ls sorrals se la begueren tota,
no'n troba ni una gota.
Al vèurel retornar tan afligit,
Jesús ab son taló fereix la molsa,
y una fontana dolça
ne brolla com la llum en negra nit.

Los tres exánims pelegrins hi beuen,
y al seu voltant s'asseuen
ab los ulls á la font, lo cor ab Déu,
mirant còm per l'axuta fanaleda
s'escorre l'aygua freda,
que febrosa de set la terra's beu.

Dins un clot, safareig de la natura,
lo rieró s'atura,
com nin cansat de corre y de jugar:
allí la Verge renta y emplataya
la capellina gaya,
que Ella ab sos dits tallá y cusí á Nazar.

Aprés la estén sobre la terra núa,
prop del bolquer que súa,

y la faxa presó del Infinit:
de cada perla fosa que'n degota
un gert fillol ne brota,
que será un día balsamer florit.

Quan ja lo bálsam guaridor crexía,
á la Font de María
Jesús acompanyava'ls infants;
y, posanthi una fulla per canella,
dexávals beure en ella
comanejant ab l'aygua ses lliçons.

SOMNI DE LA VERGE

Exultavit ut gigas ad cur-
rendam viam.

S'axecá com un gegant á fer
sa vía.

Salm 18, 6.

Los rosers d'aquells jardins
axecan ses mans florides,
com dihentlos «Benvinguts
á aquexa plana egipcíaca;
veniu á la ombra, veniu,
oh gentil verge María.»
À María no desplaú;
amorosa s'hi reclina;
á la ombra dels roserets
suaument s'es adormida;
lo somni que ha somiat
ses amargors endolcía.

Somía veure á Jesús
qui de sa falda s'esquitlla,

tornantse soptadament
d'estatura gegantina.
Ab la espasa de la creu
ja escomet la idolatría;
los colossos de cent pams
van cayent com jochs de bitlles.
Ab un peu á Denderah
volca, ab l'altre á Elefantina;
escorna á Apis lo vedell,
á Tifon lo decapita;
pren per les banyes á Amnon,
á Anubis pel coll de guilla;
y á lleons, gossos y deus,
y deeses de garriga,
los arranca del altar
y á pasturar los envía.

Vá á plantar sa hermosa creu
en la Tebayda y la Nitria,
y á la seva ombra suau
aquella terra floría.
Se'n torna ab sa Mare après,
y aquell gegant s'apetita,
fins á ser hermós infant
que en sa falda se reclina;
y á un beset del bon Jesús
se desvetllava María.

LO TEMPLE DEL SOL

Conteret statuas domus solis,
quæ sunt in terra Ægypti.

Jer., 43, 13.

Lo sol encès va á exir sobre l'Egipte,
y desvetllantse'l temple d'Heliòpolis,
vol darli desde un cim la benvinguda.
En la naos immensa que sostenen
vint y quatre columnes de sienita,
de palma totes á faysó, s'aplegan
mil sacerdots en lo misteri ombrívol.
Quan surt lo gran pontífice del sékos
sempre voltat de místiques tenebres,
solemnement portant entre sos braços
á Horus sortint del cálzer blanch del loto,
se posa á serpejar vers lo pronaos
la estranya processó. Gamfaronejan
devant seu, sobre espatlles jovenívoles,
les simbòliques barques, llur emblema
mostrant quiscuna de son déu estrámpol.

Fumerejan en vasos de terriça
de rehínes y encens flayrosos núvols,
mentres esclata un himne en tots los llavis,
al sò de l'arpa y de la flauta dolça :

«Llahor á tu, sol que á Orient renaxes,
momia que't tornas jove cada día ;
ab tos passos la terra tu engrandires,
y alçares de tos braços á l'altura
lo cel; per çò s'alegran tant al vèuret.
L'Egipte plora sense tu anyorívol,
y'l món, quan tu n'ets fòra, es un sepulcre.
¡Ja es hora ! Surt y esbulla les tenebres
y torna l'univers de mort á vida.»

Axís cantant la rua's descabdella :
sembla una serp de Libia monstruosa
que, del cau negre hon viu entafurada,
surt á voltar lo peristil y enrotlla
ab feréstega anella'l santuari.

Per una rampa de grahons ciclòpichs,
quiscun ab una esfinge á cada banda,
s'enfila anguilejant y remorosa
al porfírich terrat del edifici.
Allí donan tres voltes, cada una
com un tro fent sentir himnes á Horus,

per tota la nilòtica ribera :

«L'Egipte plora sense tu anyorívol,
y'l món, quan tu n'ets fòra, es un sepulcre.
¡Ja es hora! Surt y esbulla les tenebres,
y torna l'univers de mort á vida.»

Corona del gran temple allí hi há una ara,
hon cada cinch cents anys, en niu de brostes
de mirra de l'Arabia, 's crema'l fènix,
y après renaix en ses metexes cendres.

Ara meteix ha d'arribar que es la hora,
y'l cercan tots los ulls en l'hemisferi.

¡Lo fènix renadiu no surt encara!

Símbol è imatge d'Horus, pot ser vinga
per ròssech de sa esplèndida carroça,
que esferehint los enemichs d'Ossiris,
ara abans ara, á solixent apunta.

Lo sacerdot axeca ja sa imatge
que va á adorar de genollons l'Egipte.

Més á sos peus soptadament lo temple
se posa á tremolar com una fulla
y ab ell lo Delta en aspre terratrèmol.
Lo déu rodoladiç cau de sos braços,
vá de grahó en grahó per la escalada,
trobantse al cap d'avall ab les esfinges,
les serps de bronzo y esparvers de pòrfir,
y ab tots los ídols del Egipte á troços.

Va á redolons per terra'l bell Ossiris
difunt, Isis sa viuda que plorantlo,
en son anyal aniversari, trista,
fá revenir lo Nil ab una llágrima.
Isis Sothis; de Sirius aymadora,
qui, á Satí rellevant en ses cascades,
engega'l riu com caçador la fletxa,
cau en lo Nil meteix, ab sa corona
de déu, de flors de loto y de papirus.
A Denderah s'atterra entre'ls sepulcres,
Hator que té per fills deus y deeses,
vinguda de la terra dels aromes.
Memfis, pare del Cayre, y sa germana
la Tebas de cent portes, veuen caure
del cel quiscuna sa superba tríada.

Quan aguayta lo sol sobre Heliòpolis,
dels tres cents sexanta ídols qui coronan
aquell egipci panteó, no'n resta
un de sencer; colgat en un ossari,
ní al ídol seu li restan ulls, per veure
còm arriba al Egipte á destronar-lo
l'Infant Jesús als braços de María.

AFRODISIUS (2)

Es de la sabia Heliòpolis
governador Afrodisi,
governador assortat,
puix á Déu té en sos dominis.
Fá cap al temple del sol
terratrèmol al sentirhi;
se n'hi vola ab cent guerrers,
cent lleons del desert líbich.
Al veure los sacerdots
tal y tan rúfol seguici,
creuen que vol en sos caps
revenjar lo deïcidi.

Ell quan mira sobre'ls deus
caure'l llamp del estermini,
al cel demana plorant
la clau d'aquell geroglífich.

Veü una Verge allí prop
de boniquesa prodigi,
qui á la cara dú un ressol,
un ressol del cel assiri,
y en sos braços un Infant,
Horus diví d'aquella Isis.
Una corona de llum
que d'exa tempesta es l'iris,
com l'aureola d'un Déu
rodeja son front de lliri.
Cau en terra de genolls
y diu al estol gentílich:
—Si aqueix Infant enciser
no hi tingués pas predomini,
no'l rebrían pas axís
los astres del cel egipci,
agenollats devant seu,
y adorant los seus vestigis.
Donchs jo, com ells, de genolls
l'adoro per Déu altíssim,
desitjant per amor seu
dar la vida en sacrifici.—

L'ARBRE DE LA VERGE

Molts, á exemple d'Afrodisi,
van per terra de genolls
devant lo Fill de la Verge,
més ¡ay! no'l seguexen tots!
Algun segueix á María
com á la ovella lo llop,
endevinantho que es Ella
la causa del enderroch.
Llampegueja en sos ulls la ira
com en sa drete'l burjó.
¡No s'hi pensarían gayre
á cridarli vía fos!

Fugiu, oh verge María,
que altre Herodes teniu prop;
si no us sega l'aventatge
no ho farà perque no pot.

Quan Ella del llop s'adona
li entra gran baticor.
Assereneuvos, María,
que prou vigila per vos,
tot dormint en vostres braços,
Aquell qui ho vigila tot.
Entre l'esglay y la espasa
ja's troba dintre del Hort
y á la ombra del Sicomoro
que ja'ls ombrejá altre colp.
Com mare-perla se'ls bada
y'ls amaga dins son cor,
al cel meteix fent enveja
que no té perles millors.

HELIÓPOLIS

Delubra deorum Ægypti
comburet igni.

Jer., 13, 13.

Del Nil blavós en la verdosa riba
per tot hi havia altars sinó per Déu;
en braços de la Verge quan hi arriba,
los ídols s'agenollan á son peu.

Moloch avergonyit sota la terra
s'enfonza en aygua térbola de sanch:
Memnon, de cara de moltó, s'aterra,
y á cabuçons s'amaga dintre'l fanch.

Tots aquells deus estrámpols descendexen
d'immundos animals, n'es sa farúm:
peülles y banyots encara'ls crexen,
com crexen á les cabres y bacum.

Dagón ferotge al veure l'Arca Santa,
en sa peanya palanqueja y cau,
y á capgirells baixa á besar sa planta;
tal l'ossiriach panteó s'ajau.

Quan lo temple del sol, devant sa porta,
veu passar aquell Sol millor que'l seu,
quan de sos deus veu la niçaga morta,
diu tremolant: seré llur mausolèu.

Com dins lo bosch, si'l llamp corseca un arbre,
ne cauen los aucells ab gran esbull;
de cent en cent tomban los deus de marbre,
altar avall trobantse en lo rebull.

Son gegants monstruosos y disformes,
més la veu d'un Anyell los fá fugir;
y entre les ombres de la nit enormes,
mira'l Sol, oh Heliòpolis, exir.

De tes aules immenses hon un día
seyan Moysès, Heròdoto y Plató,
la alada sabiesa se'n desnía,
seguint al veritable Salomó.

Dels sabis que vegeres y sentires,
Jo só la veritat sols Ell ho ha dit;

llurs vanes sabiezes son guspieres;
Ell es lo Sol ara meteix sortit.

En ta ara, sobre un feix de mirra encesa,
no hi vindrá més lo fènix á espirar;
es més noble la víctima promesa
que l'Orient veurá ressucitar.

Fènix se diu la estrella vespertina,
que bada'ls ulls quan los acluca'l sol:
més al náxer avuy, munts de ruina
ha vist tornar son gegantí breçol.

Al peu de les esfinges qui s'ajauen,
sos errívols enigmes oblidats,
soldats caduchs, los obeliscos cauen,
de ferhi centinella afadigats.

Un solament com testimoni hi resta,
per dir á les centuries: Jo l'he vist;
y signa'l cel ab sa cayrada testa,
com ho feya lo braç de Jesucrist.

Saludaulo, Pirámides superbes;
abaxáu á ses plantes vostre front;
son carro us xafará com á exes herbes,
quan vinga après á conquistar lo món.

Més eix desert, trono de foch d'Ossiris,
bé trigarà á florir com un verger;
abans de ser l'Egipte vall de lliris
; qué suhor costará á son jardiner!

Míral, oh Nil, eix Noy de cabells rossos,
que veus, vora Heliòpolis, passar;
ab má de ferro á tu y als teus colossos
la corona de déu ha de llevar.

Es al breçol aqueix Moysès per ara,
més rebatrà ton Faraó al pregón;
aqueix Davit es un infant encara,
més ha de rompre á Goliat lo front.

Míral, Egipte, en braços d'exa esbelta
Verge-Mare, aqueix Noy tendre y humil;
ab ses manetes ha format ton Delta,
y per juguina hi ha engegat lo Nil.

Ell de totes les mars prenent la brida,
de la terra y dels astres lo tímó,
com arpa d'or per son alè ferida
fará en sos dits vibrar la creació.

CAPTANT

Per amor de Déu.

L'infant Jesús demana pá
y sant Joseph no li'n pot dá.

Lo Patriarca agafa l'eyna
y á la ciutat va á cercar feyna;
de porta en porta va dihent:
Dáume treball, oh bona gent,
que vinch de fer un llarch viatge,
y no tinch res, ni pá ni hostatge,
per ma Esposa ¡ay! y per mon Fill
que de la Gloria es un spill.

Uns Angelets allí á la vora
li van dihent ab veu que plora:
—¿Per què no ho dihèu
que vostre Fill es Fill de Déu?—

Com sant Joseph forastereja,
y ja en son cap la neu blanqueja,
no troba un bri de feyna en lloch,
y torna á casa sens un broch.

La Verge santa ab ull alegre
surt y asserena son cor negre:
—Aconsolèuvos, mon Espòs,
diuli, mostrandli 'l Fill hermós;
tením un Déu per companyía,
¿què pot robarnos la alegría?
¿Sentiu còm cantan los aucells?
Déu nos estima més que á ells;
no'ns dexará sense becada
quan als moxons l'haurá donada!—

II

L'infant Jesús demana pá
y sant Joseph no li'n pot dá.

La Verge-Mare al braç se'l posa
sempre serena y amorosa;
posa sos llavis en son front
d'hon baxará la llum al món,

y vá trucant de porta en porta
 per les cabanyes d'aquella horta:
 —Per amor de Déu,
 ¡una almoyneta pel Fill meu!—

La fruyta esbranca la perera;
 ningú li diu: preneu una pera;
 ningú una engruna li ofereix
 del pá que deuen á Ell meteix.
 Al home ingrát y á là font seca
 per dar á Déu fins l'aygua'ls reca.
 Si algun ne troba de més bò,
 diu á María Déu n'hi dó.

Los Angelets allí á la vora
 li van dihent ab veu que plora:
 —¿Per què no ho dihèn
 que vostre Fill es Fill de Déu?—

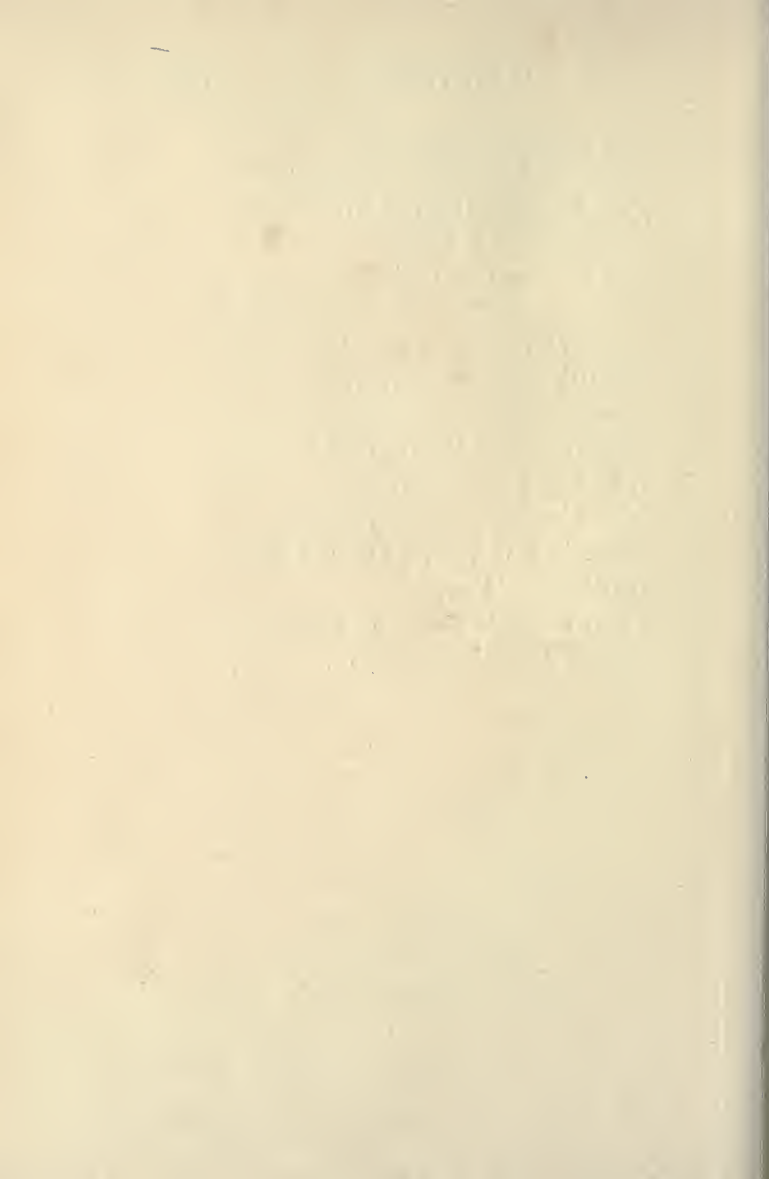
Tot pidolant per les masíes
 bé sent cantarne de follíes,
 florida almoyna que li plou:
 —¿De pobreçalla no n'hi há prou
 que de Judea encara'n vinga?
 Cada cigonya que's mantinga
 en son cloquer.—Abaxa'ls ulls

Ella, de llàgrimes remulls,
que ab les de Cristo se barrejan:
y per les galtes li perlejan:

—Per amor de Déu,
¡una almoyneta pel Fill meu!—

¡Pobra María! ¡Pobra Mare!
Més l'ha sentida l'Etern Pare,
y altra pobreta se'n condol
que de la gran Ciutat del Sol
vé de captar més assortada.
Sobre l'herbey taula ha parada:
—Prenèu si us plau, li diu, que més
vos donaría si tingués.—
Y ab gran amor parteix ab Ella
lo bé de Déu de sa cistella.

LA CASA DE SANT JOSEPH

Juxta Eliopolim in quamdam
domunculam habitaverunt per
septem annos.

St. Bonav.

I

LES ORENETES

Les guilles tenen llur cau,
l'aucell son niu en la grella,
lo Fill del home ni un roch
ahon reclinar la testa!
Totes les gotes del cel
troban posada á la terra;
¿sols Vos no n'hi trobarèu,
oh Criador qui la heu feta?
Desde un casal decaygut
li diuen les orenetes:
«Veniuhi que us farèm lloch
en aquest niu que s'aterra;
si nosaltres no hi cabèm,
prou cel per volar nos resta.»

No diu de no'l bon Jesús,
sant Joseph pren la perferta;
més ¿hon morter trobará
per adobar la casella?
Lo camí del calciner
li mostran elles metexes.
No manca argila en lo Nil;
ab groch pallús la barreja,
n'amotlla tobos que'l sol
ab son bés de flama asseca.
Lo tuguri un colp refet
li demana una coberta;
de llates y cabirons
li'n bestráu una palmera,
per un Dèu qui vé á morir
torcent de bon grat la testa.
Envigat que es lo trespol
l'abriga ab un llit de terra,
hon abans d'haverhi flors
ja s'hi posa alguna abella.

Abelletes d'or del cel,
¿en eix rusch quí us axamena?

II

JESÚS DORMINT

José hizo una cuna para el Hijo.

Santa María Agreda.

No'n resta més que un bocí
de la rumbosa palmera ;
sant Joseph ne fá un breçol
talment una mare perla ;
quan la Gemma será á dins
á les del mar farà enveja.
Sa Mareta va aplegant
brins de molsa y palla fresca,
en los camps hon per llur niu
ne cullen les orenetes.
D'eix flonjo coxí demunt
son Poncelló breçoleja ;
breçolant son Poncelló
María canta una lletra ;
díganvosla 'ls Serafins,
dígavosla qui la ha apresada.

Mig somriu l'infant Jesús
á la dolça canticela,
mig somriu dormint y tot
com fá la flor á la estrella:
Jo dormo, com si digués,
jo dormo, més mon cor vetlla.

III

LO PRIMER MOT

Sota aquell portal humil
que un lligabosch ensarmenta,
fá rodar María'l fus,
sant Joseph ribota y serra,
mirant al bon Jesuset
qui en son breçol se desvetlla,
aquells candis ulls obrint,
esqueix del cel de Judea,
del empiri raig de llum
que nit y día clareja.
De sopte á la má dels dos
trabada s'atura la eyna,
puix ha dit lo mot primer
qui es de Déu paraula eterna:

— *Ave, Maria*, li ha dit;
ave, dolça Mare meva. —

Rossinyol, bon rossinyol,
que fas musica en la selva,
no destorbes la que sent
de Davit la hermosa neda,
en la Arpa que li ha enviat
lo Senyor de les estrelles.
Callau, chors de Serafins,
emmudeix, cítara angèlica,
que ohint la veu de Jesús,
sentintsen dir, Mare meva,
fins la musica del cel
la distrauria d'aquexa.

IV

INFANTS Y POBRES

La Casa de sant Joseph
pels pobres sempre es oberta,
pels pobres y pels infants
del bon Jesús amoretes.

Fuma per ells lo caliu,
per ells la Font remoreja,
fá gínjols lo ginjoler,
rahims d'or la rahimera ;
per ells vá de flor en flor
captant mel dolça l'abella.

Quan Jesús veu un orfanet
amorós l'abraça y besa :
—Serèm germanets, li diu ;
menjarás en ma escudella ;
les tórtres picarán
al palmell de ta maneta
los rubins del magraner,
los carboncles de la eurera.
Un pare jo tinch per tu,
ma Mare será la teva.—
Li fá de guía si es orb,
si es coix li fá de crosseta.

María surt al portal
ab la cara riallera,
surt ab los braços oberts
per donarlos una estreta,
ab un braç á cada un,
sobre aquell Cor que aleteja

d'amor á son Fill del cel
y á sos germans de la terra.
Si'l pobret es malaltíç,
María fá de metgessa;
al front li posa la má
que es de tot mal remeyera,
y guarit d'ánima y cos
volar á son niu lo dexa.

V

CREXENÇA DEL NIL

En llit ample jau lo Nil,
més á mig Juny li estreteja,
y se'l fá més espayós
en la esplanada del Delta.
S'esbranca d'ací y d'allá,
ses ales prenen estesa;
se tornan illes los puigs,
bargalló la datilera;
tot lo vert s'hi torna blau,
la pradería maresma.
Es per l'Egipte lo Nil
lo riu de la providencia;

més si sobrix gayre més,
la cullita enguany se nega.
Allí á la espona del riu
un promontori s'axeca,
peanya d'una maysó
que al cel empiri fá enveja;
ne diuen per lo vehinat
Casal de les orenetes.
Al terrat del casalí
vèushi una hermosa donzella,
axecant un Infantó
qui al diluvi diu: arrera.
Aquella Nina gentil
regina es de cel y terra;
sobre'l diluvi minvant
apar la coloma bella
que'ns portará en son bech d'or
una branca d'olivera.

IV

MINVADA

Torna á solch la aygua del Nil;
son llençol la plana's lleva,

que ab lo sol per llaurador
per tot arrèu se clivella,
dexant á pler ayrejar
les entranyes de la terra.
Ab sa faldada de flors
hi baxa la primavera,
en los horts sembrant lo llí,
en los rabeigs la nimfea,
la blanca que es un albó,
la blava que es una estrella,
á nit cayguda del cel,
floró de sa diadema.
La color verda del blat
tórnas de flor de ginesta,
y lo que ahir fou maror
d'onades d'or s'emmantella.

Floriu, cotoners, floriu;
fruytáu, cíprus y figueres;
granáu, humits arroçars;
espigáu, ordis y xexes.
Oh pays dels Faraons,
rich ets dels bens de la terra;
més lo Sembrador diví
te vol dar més rica messa,

però serà d'aquell blat
que en son paradís rosseja.
Per çò te està benehint
desde'l terrat de la celda,
que es pels hòmens un casal
per los Angels una esglesia.

LA TUNICELA

De petit lo bon Jesús
ab quín goig les faxes duya,
del pecat y de la mort
per desfer la lligadura!
La Mareta un bon matí
les hi lleva d'una á una
y ab má amorosa després
la vesteta li engambuxa,
que ab sos ditets argentins
ha textit sense costura.
De mida no li n'ha prè,
y de per tot li vé justa;
fins li es més ampla del pit
per lo gran foch que l'abrusa.

De la mar blava del cel
venen zumzades de música;

somriuen los Serafins
veyent desde la alta cúpula
al seu Criador peu-nú,
y ab tan pobríssola túnica
qui vesteix de llum lo cel,
camps y boscos d'hermosura!
Somriuen los Serafins,
més sos ulls tantost se mullan,
recordant que aquell gambuix
de la Flor empírea fulla
li llevarán los sayons
per lligarlo á la Columna,
cobert de sa propia sanch
com un príncep de sa púrpura.
També Ella's posa á plorar;
més Jesús sos ulls axuga
ab un beset amorós
de sos llavis de maduxa.

LO PRIMER PAS

Quam pulchri sunt gressus tui.

Cant., 7, 3.

Del Sicomoro á la Font
un prat hi verdeja ahon
seuen Joseph y María;
diríau que sobre d'ell
ha estès Ella son mantell,
dantlo á Jesús per catifa.

Sols per donarlos soláč
allí dona'l primer pas
dexant la falda nadiua;
allí del braç de Joseph
torna á la falda que'l reb,
com son niu á la cardina.

Y's dexta guiar Aquell
qui regula en son palmell
les cèliques armoníes;
Aquell á qui, al dematí

diuen los sols : Som aquí,
pel cel nostres passes guía.

Les primeres passes fá,
sobre la terra, que es ja
de ses llágrimes humida,
als desterrats d'Israel
mostrant lo camí del cel
en la terrena calitja.

La sorra d'herba's vesteix,
cada brí d'herba floreix
quan sos peuets la trepitjan ;
de cada passa una flor
naix, que vas d'argent ò d'or,
vessa l'encens ò la mirra.

Ací'l rubèlich humil,
allá'l sítisso gentil,
la viola y la artemisa.
Exos sorrals quedan verts ;
alegrèvosne, deserts,
los de Tebayda y de Nitria.

Més, si hermoses passes fá,
més hermoses les farà,

per los camins de la Siria,
anant de jardí en jardí
del Jordá á Getsemaní,
del Calvari á les Olives.

Florirá per tot arrèu
la terra sota son peu,
y ¡quina bella florida!
Florida d'Angels humans,
de vèrgens, mártirs y sants
estrellada matutina.

Exa Font, que es ara un fil,
per més realmes que'l Nil
vessarà abundor y vida;
tornada braç de la mar,
la terra s'ha d'abrigar
ab sa immensa sobre-exida.

Floriu, herbetes, floriu;
avuy exos prats vestiu,
demá los de Palestina,
demá passat los del món;
corrèu, aygues d'exa Font,
desde la Amèrica á la India.

NOSTRA SENYORA DE LA BALMA

(SAÏDNA-EL-KAHF)

Ascendens Jesus in navicu-
lam transfretavit.*Matb., 9.*

I

Un cistell de flors
n'apar la barqueta
del infant Jesús
que s'hi breçoleja.
Més gran que Moisès
es qui en tu navega,
Nil afortunat;
axí't benehesca.
No vá solet, no,
sinó ab sa Mareta,
palmó en qui floreix
la hermosa palmera.

Los aucells del riu
nadant no s'esveran,
ans venen de lluny
ab gran cantarella,
posantse á milers
pel riu y ribera;
si son pelicans
diríau que hi neva.

II

De sopte'l barquer
esglayat s'axeca,
veyent que un penyal
demunt se'ls aterra.
Lo bon Jesuset
hi estén sa maneta,
y'l cayent rocal
apar que s'arrela.
Si á mi no'm creyèu
anauho á veure,
la má de Jesús
hi es encara impresa.

III

Los fills del barquer
dins la dura grenya
tot vorant, vorant,
n'han feta una esglesia,
hon com les parets
l'altar es de pedra.
En mig del altar
n'hi há una barqueta,
que vá per lo Nil
com flor de nimfea,
ab l'infant Jesús
que s'hi breçoleja,
de sa Mare al braç,
de sa Mare verge.

IV

LA MONTANYA DEL AUCELL

(GEBEL-EL-TAÏR)

Una volta al any
á cantar s'hi aplegan
tots los aucellets
d'aquella ribera.
Aquell qui en l'assaig
millor la punteja
la cítara d'or
de la seva llengua,
trobador felíç
á cantar s'hi queda
perennes llahors
al Fill de la Verge.
Fins que un any après,
en sa canticela,
músich més sortós
un altre'l relleva.

HERMÓPOLIS ⁽³⁾

(TRADICIÓ COPTA)

Et commovebuntur simula-
cra Ægypti a facie ejus.

Y los ídols s'aterrarán á sa
presencia.

Is., 19, 3.

Dintre les ones del Nil
qué ratxosa t'emmirallas,
d'Hermès antiga ciutat,
Hermòpolis de Tebayda!
Corona ton temple immens
una cúpola daurada,
demunt de quatre pilars
fets com lo tronch d'una palma.
La cúpola d'ull de serp
á un corcer fá de peanya,
á un corcer meravellós,
á la faysó dels d'Arabia;
demunt del corcer hi há un déu
que avuy cau de la seva ara.

Quan s'acosta un enemich
lo corcer assahinava;
avuy s'acosta Jesús,
l'assahinet es de rabia!
Tremola y pica de peus
y la cúpola s'espantia,
que ab lo déu cau á bocins
del corcer entre les cames.
Al veure per terra á Hermès
son temple també hi devalla,
y amunt y avall del gran Riu,
d'ídols, temples y mastabes,
no n'hi resta un de sencer
sinó s'enfonza dins l'aygua.

Negrenca la dus, oh Nil,
á la mar Mediterránea,
d'ençá que l'infant Jesús
tos vells déus hi cabuçava,
déus ó mònstres infernals.
¡Ell los dó bona negada!

VORA LO NIL

Es serena la nit y de celístia :
vora del Nil María está asseguda,
mirant les aygues que á sos peus s'adormen
per ferli de mirall, que festonejan
nenúfars blanchs y blaves flors de lotus.
Entre ells y les flors cèliques que baxan
á breçolarse en son rabeig llisquívol,
¡ la imatge de son Fill que n'es d'hermosa !

Axeca'ls ulls al esgranail d'estrelles,
que, lotus blanchs del riu del cel esplèndit,
ab ullets somiosos li somriuen,
frissoses ja de coronar sa testa.
Bonichs com son, li'n semblan més encara
los del seu Fill qui dorm entre sos braços,
poblant lo cel de somnis vagarívols.

Escolta'l rodolar de les esferes,
que en dança armoniosa giravoltan
per los espays; més dolços y placèvols
li son los batements del Cor puríssim,
que bat unisson al seu Cor de verge.

Posa sos llavis en son front querúbich
y de tristor y d'alegría plora,
y'ls astres fan sentir, dalt en los atris
del infinit, més dolces armonies.

LA CREU

I

L'infant Jesús té una creu d'olivera
de son cos feta á la mida; s'hi ajáu
sovint, sovint, com'en flonja llitera;
ses mans y peus tot cercant la clauera,
sembla que diuen: Clavaunos, si us plau.

II

Joseph amaga la fusta pesanta,
un jorn, al veure á Jesús allunyar;
la Verge - Mare de vèureho s'encanta:
y — ¿Per què, díuli, amagáu la Creu santa?
— ¡Perquè'ls dolents no li pugan clavar! —

BÁLSAM

Sicut... balsamum.

Eccli., 24, 20.

Un día'l bon Jesús
se'n vá al Jardí del Bálsam;
los tanys son petitets,
tenen la seva alçada.
Los dona una regor
y axí amorós los parla:
— Puix jo us he dat lo sér
daume la vostra sava. —
Li'n dona cada brot,
li'n dona cada branca,
lo tronch un rajolí,
les fulles una llágrima.
Tantost se n'ha adonat
la Verge també l'ayda.

Se n'omplen del més fí,
se n'omplen com una ánfora
la sina l'Infantó,
sa Mare humil la falda :
— Fill meu, ¿per què'l culliu? —
la Verge li demana.
— Mare, cullimne més,
cullimne més encara,
que está de mal de mort
la humanitat malalta,
y hauríam de gorir
la seva immensa llaga. —

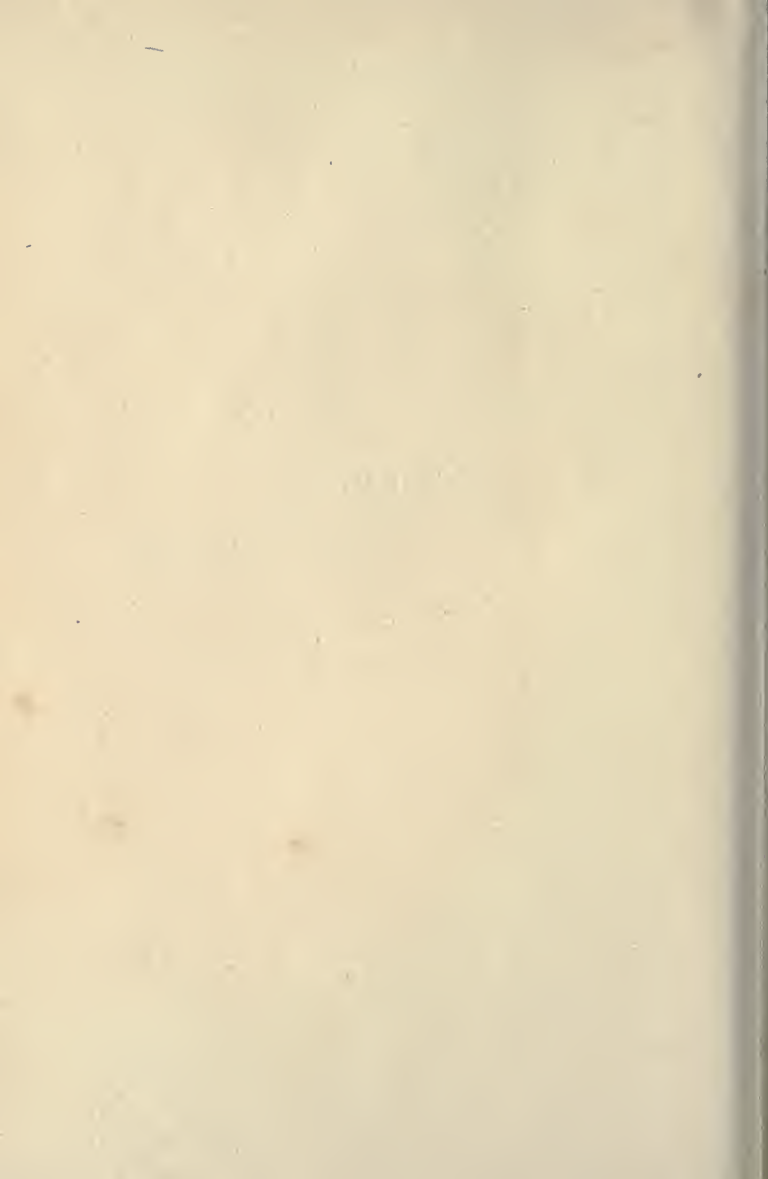

TORNADA

Ex Ægypto vocavi Filium meum.

Os., 2, 1

SORTINT D'EGYPTE

SANT JOSEPH

Dels rius de Babilonia ací á la vora
seguérem y plorárem;
la arpa suau; que com nosaltres plora,
d'un sálzer la penjárem.

«Cantaunos l'himne de Sion dolcíssim,»
nos diu qui'ns ne desterra.
¿Còm cantarém lo cántich del Altíssim,
dels ídols en la terra?

Allá d'allá sento ta veu que'm crida,
Jerusalèm aymada;
Jerusalèm, si ma ánima t'oblida,
sía de tu oblidada.

(Sant Joseph s'adorm y un Angel li parla.)

Alçat, Joseph, que es mort
qui al bon Jesús volgué matar un día;

pren lo diví Infantó, pren á María,
y de Judea torna á entrar al port.

(Sant Joseph al infant Jesús.)

Desvéllat, gloria mía,
desvéllat, oh ma cítara y salteri.
Lo carro de Davit ja al hemisferi
munta; fugím abans que apunte'l día,
fugím del cautiveri.

CHOR DELS DÉUS D'EGYPTE

Moisès encara era petit, petit,
Faraó lo tenía en sa mastaba;
veyentlo un jorn tan candí y axerit
demunt de sos genolls l'afalagava.

Lo nin corda y descorda son jalé,
toca sos ulls y barba ab má joyosa;
per veure sa corona si li vé,
li lleva de son front y se la posa.

De sa joguina Faraó se'n riu,
més un sabi de Sais que ho presencía:
—No es ignocencia, oh Faraó, li diu;
descoronarvos eix infant somía.—

Porta-veu del Altíssim, l'infantó,
un día fou sa dreta, y arrancava
la corona y la vida á Faraó,
y en lo Mar Roig sos carros trabocava.

Més ¿eix infant Jesús digáu quí es,
que avuy als déus dels Faraóns aterra,
y al fons de les onades, com Moisès,
ab tot l'egipci panteó'ns soterra?

CHOR D'ANGELS

Baxáu al fons de la ona,
lleons de cap de dona,
escarabats d' argent, serps de granit,
eternitats d'un jorn, déus d'una estona.
Titans més gegantins del gentilisme
que avuy Jesús destrona,
trucarán á la porta del abisme
dihentvos: Feume lloch en vostre llit.

JESÚS, JOSEPH Y MARÍA EN LO DESERT

Los déus d' Egipte udolan
y lladran ja més lluny. ¡Oh Adonahí!
á Vos, á Vos los nostres cors se'n volan.

Mostraunos lo camí
per eix desert, axample del Sahara,
ahon ressona encara
la veu del Sinahí.

UNA CIGONYA VOLANT

Veniusen per ací.
Avuy caygué de Memfis la mastaba,
ahon mon niu penjava
del temps de Faraó.
Un ceptre que hi restava
d'or y d'evori, á Nazareth la bella
lo porto, per joguina á un Infantó!
¡Oh, si pogués niar en sa casella!

CHOR D'ANGELS

Si caminar volèu
dels estels per la volta safirina,
s'ajupirá perque en son dors pugèu.
Mes, puix ací vostra grandor s'inclina,
oh bon Jesús, ací fins la gacela
del cacto enciriat cerca la ombrela.

¿Ab nostres ales blanques
volèu que us fem d'ombrívol cobrecel?

JESÚS

Creix per mi una olivera en Israel;
ella bé prou m'abrigará ab ses branques.

CHOR D'ANGELS

De gotes de rosada benehida
arruxarèm, si us plau, vostres camins.

JESÚS

De perles y rubins
será y d'aygua de vida
la que plourá llavors en lo Calvari.
¡Cuytèm, Mare amadíssima, á arribarhi!

CHOR D'ANGELS

¿Volèu que us fem una arca,
d'hon la verge María y'l Patriarca
serán los Serafins?

JESÚS

No. Quan hauré donat mos últims passos,
arca millor, la dolça Mare mía
m'acullirá en sos braços.

CHOR D'ANGELS

Preneulo per María,
si á Vos no us vé de grat, un refrigeri,
y pel sant Vell que en vostre cautiveri,
del Pare Etern ab la ombra vos cobría.

JESÚS

Per ells, donchs, ho pendré: benehit sía.

CHOR D'ANGELS

Estenèu, oh palmeres, vostres braços,
y arreceráu á vostre Criador;
sobre sos membres lassos
vessáu de vostra copa la frescor.

Ginesta d'orient de flor nevada,
que en lo desert servías
de parassol á Elías,
ombreja avuy al Déu qui't fá florir.
Oh sorral, entebíat á sos passos;
oh vents, suavisáu vostra alenada
de foch; desert, atura ton respir;
sol de mig día, atura ta calrada,
¡sinó'l veurás morir!

JESÚS

*In exitu Israel de Ægypto, domus Jacob de populo barbaro.
Facta est Judea sanctificatio ejus, Israel potestas ejus.
Mare vidit et fugit, Jordanis conversus est retrorsum.*

SALM 113.

SANT JOSEPH

Oh boscos de Judea,
oh del Jordá primaverenca riba,
odorífers jardins de Galilea,
setím y sicomoro
de la maysó que anyoro,
¿es vostre alè la ayrada que'ns arriba?

JESÚS

*Laetatus sum in bis, quæ dicta sunt mihi: In domum
Domini ibimus.*

Stantes erant pedes nostri, in atriis tuis, Jerusalem.

SALM 121.

SANT JOSEPH

Allá d'allá sento ta veu qui'm crida,
Jerusalèm aymada;
Jerusalèm, si ma ánima t'oblida,
sía de tu oblidada.

CHOR D'ANGELS

Del vespre apunta la estrella;
la nit ombrívola cau,
com una immensa parpella
sobre un ull blau.
Un pabelló si volían
los celestials pelegrins,
ab ses ales lo farían
los Serafins.

DE NIT

I

Si una tenda vol
no de vostres ales,
oh bells Serafins,
qui us les ha donades.
Son bastó Joseph
en la sorra planta,
aquell lliri-jonch
florit á Nazara.
Del bastó al demunt
ha estesa la capa,
de color de neu,
de negre llistada.

L'humil pabelló
té per lluminaria
milions d'estels,
la lluna per llantia.
Pels quatre costats
se veu la estrellada,
y per allí amunt
un Angel que'n baxa.
Se'ls posa devant
puntejant una arpa,
d'hon vessa cançons
á la Verge santa;
la que més li plau
té aquexa tornada:
Flor del romant,
viola boscana.

II

Al infant Jesús
la cançó li agrada;
al cèlich cantor
emmanlleva la arpa,
y ab llavi rosat,
d'hon la mel regala

refila Ell meteix
á la Verge santa,
com may ha cantat
rossinyol á la alba:

*Flor del romani,
viola boscana.*

III

Lo cel que es florit
floreix més encara,
sortint al balcó
les flors que té en cambra.
Lo jardí estrellat
s'emperla y se daura
de rossos capets
y d'ales de flama.
Ab gran volior,
per la volta blava,
escolta del cel
la bella aucellada
eix cántich d'amor
que hi ressona encara:

*Flor del romani,
viola boscana.*

CAMÍ DE FLORS

María al cel guía
pel camí de flors.

Al partir lo sendemá
lo camí se'ls esborrá,
no hi há ningú qui'ls lo diga.
María abraça al Fill séu:
—Jesús, mon Fill y mon Déu,
enviaunos una guía.—

La guía no's fá esperar:
devant séu veuen brotar,
veuen brotar una rosa,
la Rosa de Jericó,
que sembla sobre'l sauló
una estrella guiadora:

Una maneta de nin,
que de la terra sortint,
apar que «Seguiume, 'ls diga :
jo us guiaré camí enllá»,
hon encaxa ab altra má,
també una rosa florida.

Cada rosa apar que'ls diu :
Veniu, per ací, veniu :
més enllá un altra se'n bada,
y una cadena de flors
als seráfichs Viadors
mostra'l camí de la Patria.

GOTA DE SANCH

Petita anèmona de Palestina.

Adonis autumnalis.

Lo més hermós dels infants
va caminant per la sorra,
d'un sorrall sempre ruhent
com si hi fessen foch dessota ;
Sos peüets son delicats,
de fil á fil sanch ne brolla,
que ab un rastre de rubins
va dexant la arena roja,
si al caure, ab un cálzer d'or
un serafí no la copsa.
Sant Joseph se n'escruxeix,
María se n'acongoxa :
— Fill meu, ¿per què camináu?

¿No teniu mon braç que us porta,
que us porta ¡ay! ab més amor
que'l roser la seva rosa?
Rosa sou que m'espinau
des que la sanch vos degota.
— Mareta, no us afligiu
de lo que á mi m'aconorta:
es tan gran la meva set,
ma set de vessarla tota,
que ab les gotes que miráu
la mía ánima's desfoga. —

Girant enrera los ulls
la Verge á mirar les torna;
aquells rubins ja son flors
que tenen lo nom de gota,
Jesús, de *Gota de sanch*,
de vostra sanch preciosa.

DINTRE LA COVA

I

Cova de Sant Joan,
á nit ets ben ditxosa;
los Pelegrins que aculls
te'ls vol robar la Gloria.
L'un es lo bon Joseph,
l'altre sa casta Esposa,
l'altre l'infant Jesús,
d'aqueix altar custodia.
Lo venturós Joan
se'n fá la papellona;
sos ullets tenen sòn,
tenen sòn y no dormen,
mirant l'Anyell diví
qui afadigat reposa,

reposa al seu costat
sobre un coxí de molça,
al remor de la font
que rost avall rossola.
Lo finestró es obert,
la lluna tot l'enflora:
¡còm resplandeix son front!
¡còm vessa amor sa boca!
Sembla de raigs de sol
sa cabellera rossa,
del sol que ha emmorenit
eix Lliri nat á la ombra.
Sa cara sembla un maig,
son front lo de l'aurora.

II

Li dona un bes ò dos,
l'Infant diví's desvetlla,
obre sos ulls de cel,
de cel quan s'asserena,
hon un somrís floreix
que al sol ixent fá enveja.
La Plana de Saron,
los cims de la Judea

li envían pels aucells
enhorabona alegre.
Se posan á gays vols
devant de la finestra,
los uns per lo brotam,
los altres sobre la herba,
y á chors díuenli axís
en dolça canticela:
«¡Oh benvingut lo Sol
de qui es Joan la estrella,
lo Sol d'amor que'ns dú
la fèrtil primavera!
Oh benvingut Moisès
de Promissió á la terra:
com altre Sinahí
lo Gólgota us espera.»

BENVINGUTS

A vista de Nazareth
plora lo bon Jesuset,
ploran Joseph y María;
ploravan també al sortir,
¡ay! de tristor era ahir;
més avuy es d'alegría.

Plorèu, cèlichs Viadors,
més en terra per les flors
se us conexen les petjades;
per lo rastre que'n dexáu
vos segueix ab vol suáu
un Angel d'ales daurades.

Es l'Arcàngel sant Miquel,
príncep dels prínceps del cel
qui fá á vosaltres de patge,
y ab una fiola.d'or
cull les gotes de suhor
que emperlan vostre viatge ;

les llágrimes de Joseph
fecundes com les del cep,
les de sa Ésposa tranzida,
les vostres, oh Infant diví,
rosada pel gessamí
de vostra galta florida.

De una á una les cull
per vessarles ab orgull
á les plantes del Altíssim,
hon floreix l'iris de pau
que uneix la terra al cel blau
ab abraç amorosíssim .

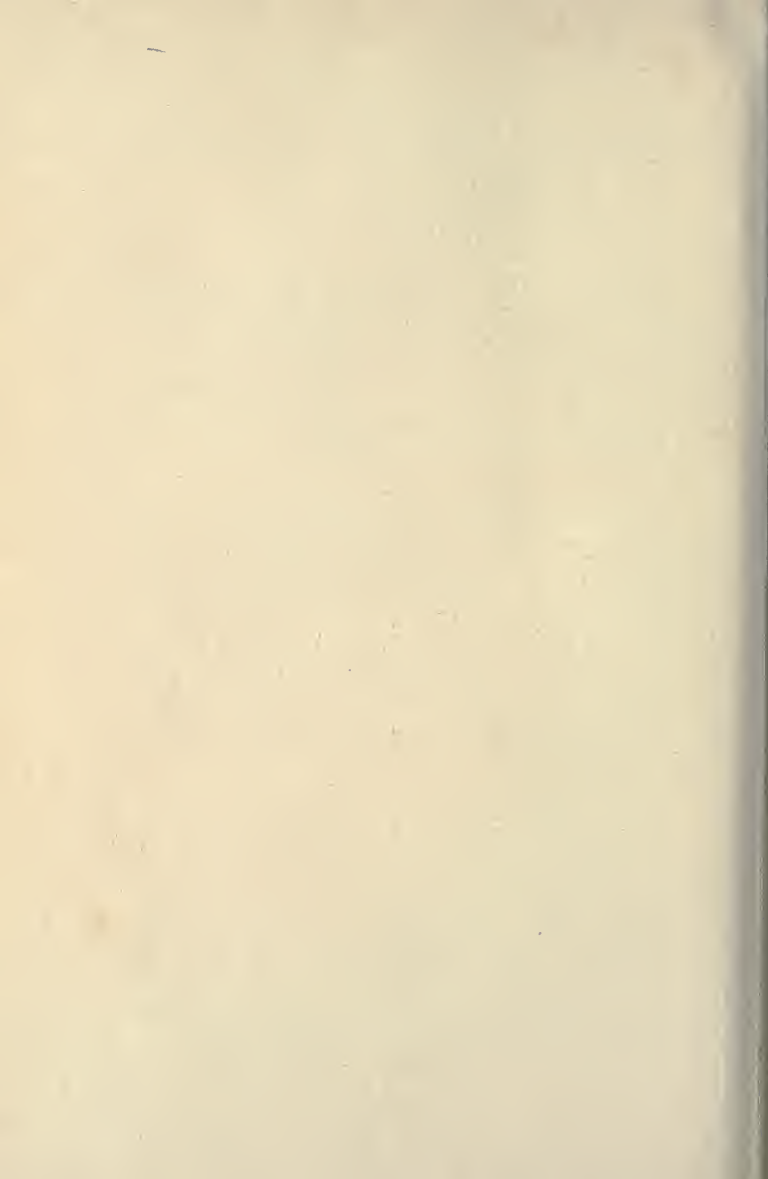

NOTES

1 *Ouaráns* (Pág. 117). Deuen ésser los grans llagardaxos de que fá esment la venerable sor Emmerich en ses Visions sobre la vida de Nostre Senyor Jesucrist. «Llagardaxos enormes y tortugues hi anaren á beure», diu parlant d'una font que l'infant Jesús feu náixer anant á Egipte.

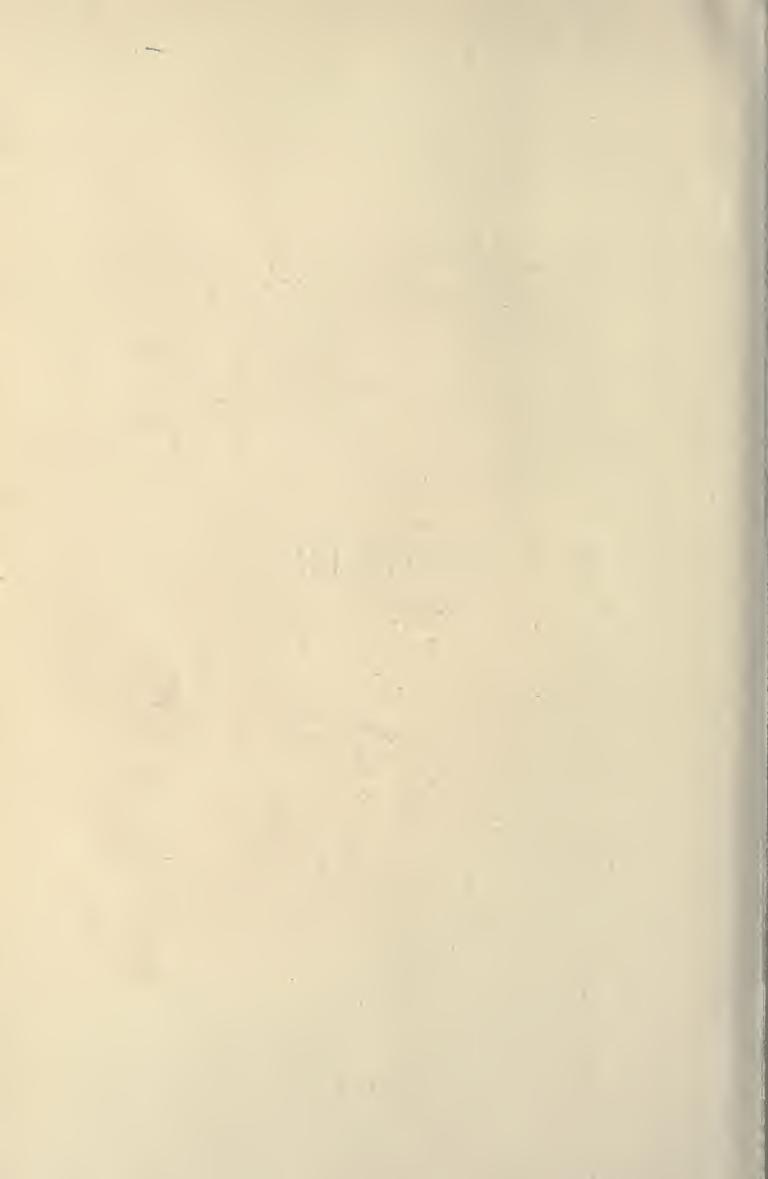
2 *Afrodisius* (Pág. 136). Aqueix romanç está inspirat en la relació del pseudo-evangeli de sant Mateu, apòcrif traduït per sant Geroni. «Afrodisi, segons una antiga tradició, era jove, encara que revestit d'una alta dignitat quan N. S. vingué á Heliópolis. Se convertí al Evangeli després de la mort de Jesucrist y fou ordenat de bisbe, primer de Beziers, per Sergi Paulus, l'apòstol de Narbona.» (Bollán, 24 Maig.)

3 *Hermòpolis* (Pág. 170). La tradició catòlica y la copta, que á cada pas de la Sagrada Família en Egipte, repetexen la destrucció dels ídols, ja profetisada per Isaías, nos obligan á repetirla també en lo poema. Per axò hi vingué Jesús, com diu Orígenes, Homilia III; *in diversos. Venit ergo... Dominus in Ægyptum, ut exinde omnes Dæmonum exercitus fugaret, et omnia idola comminueret.*

NAZARETH

PROEMI

Ibimus ad Nazareth, et vidimus florem Galilææ.

Anirèm á Nazareth y allá veurèm la flor de Galilea.

Sant Geroni.

¿Què hi portas, Nazareth, aquí á la falda
que't mire'l firmament de fit á fit?
¿Què lluheix en ta conca d'esmeralda
que robe axís lo cor al Infinit?

Com á la porta del primer sagrari,
veig demunt teu los Angels abocats,
y pujarne altres Angels, y baxarhi
á chors los Querubins y Potestats.

¿Quín arbre naix en tu, ciutat florida,
que ton perfúm se sent per tot arreu?

PROEMI

Ibimus ad Nazareth, et videbimus florem Galilææ.

Anirèm á Nazareth y allá veurèm la flor de Galilea.

Sant Geroni.

¿Què hi portas, Nazareth, aquí á la falda
que't mire'l firmament de fit á fit?
¿Què lluheix en ta conca d'esmeralda
que robe axís lo cor al Infinit?

Com á la porta del primer sagrari,
veig demunt teu los Angels abocats,
y pujarne altres Angels, y baxarhi
á chors los Querubins y Potestats.

¿Quín arbre naix en tu, ciutat florida,
que ton perfúm se sent per tot arreu?

¿Ets tu l'Edem del arbre de la vida
per hon l'home caygut pujará á Déu?

Ta vall, verda petxina que s'esberla
entre'l'Hermon altívol y 'l Carmel,
¿ha copsat de rosada alguna perla,
obrintse cada día als ulls del cel?

De monts, que son tes fulles, coronada,
oh Nazareth, puix semblas una flor
als cims de Galilea esbadellada,
¿haurás atret alguna abella d'or?

L'abella que atragueres es l'Altíssim
que fins á tu baxá de cel en cel,
com del collar del vespre sereníssim
s'esgrana á les valls fosques un estel.

Aquell qui té com notes lo salteri,
á voliors los astres y los mons,
illes de llum del mar del hemisferi,
en eix plech de montanya dona fons.

Lo Verb s'es encarnat: vall nazarena,
ensènyam aqueix Déu de qui ets breçol,
aqueix Infant que al náixer tot ho omplena,
de llum y vida inestroncable sol.

Ensènyam ses angèliques joguines,
sos mots retráume de sentor de mel,
lo que deya als infants: coses divines
que'ls Serafins tornavan dir al cel.

Oh camps, dexáu-me veure ses petjades,
y tu, cel d'orient, lo seu somrís,
y tu, déxam sentir ses alenades,
ayre olorós que vens del paradís.

Déxam, oh Casa benehída y bella,
lo teu *sancta sanctorum* visitar;
oh cel abreviat, mòstram la estrella
que'ls pobles á son Déu ha de guiar.

Jardí hon l'Espòs dels Càntichs se regala,
dèxamel veure en son primer matí,
de la ombra del misteri sota l'ala
com Moysès en lo núvol Sinaí.

Jesús, ¡oh bon Jesús!, dexáu-vos veure
vora'l riu que s'esmuny en lo joncar,
Anyell entre'ls anyells que hi van á beure,
Noy entre'ls noys que hi baxan á jugar.

Dexáu-vos veure entre aloès y arbossos
de Sèforis muntant per lo camí,

dexant que s'embalsame ab vostres rossos
cabells la marinada del matí.

Dins la cabanya de Joseph roquera
dexáuvos veure ab túnica d'obrer,
polsosa, com la vostra cabellera,
de la honrada polsina del taller.

Dexáuvos veure humil en vostra feyna,
Noy més gran que Davit y Salomó.
¿Quín ceptre d'argent fí val aqueixa eyna?
¿Quín trono d'or aqueix payral escó?

¿A quíns rosers anáu á cullir roses?
¿A quín turó solèu pujar, en gir
veyent á vostres peus totes les coses,
lo present, lo passat, l'esdevenir?

De tots los rius ahon lo cor s'abeura
d'amor y fè ne raja aquí la font.
Jesús, l'arbre sou vos y l'home la eura,
vostre breçol es lo breçol del món.

Oh Sol que puntejáu en exa serra,
jo us veja en lo mitjorn, fent germinar
á vostres dolces escalfors la terra,
y á vostre entorn fent l'univers rodar.

Més, no'n tinch prou de vèureus: jo us voldria,
Flor virginal de Nazareth, cullir;
cullirvos en los braços de María,
sobre mon cor breçarvos y morir.

HERBES Y AUCELLS

Quan Jesús torna d'Egipte
de Nazareth á la casa,
veu que les herbes del hort
s'enfilan á la teulada:

—¿Per què pujáu tan amunt?
diu, fent la mitja rialla:

la teulada es pels moxons,
baxáu al jardí vosaltres.—

Los moxonets ho han sentit
que feyan niu en sa cambra;

ja se li posan als peus
com qui perdó li demana,

ajupint lo capsiró,
tremolant de peus y d'ales.

—Perdonats sou, mos aucells,
si tan bon punt trenque l'alba,

desde la creu del camí,
com desde'l cim de la branca,

desde la eurerá'l tudó,
desde l'atzur la calandria,

cada matí li cantáu

á ma Mareta una albada.—

LA SANTA CASA

¡Quína casa tan hermosa
la Casa de Nazareth,
hon fan la vida dels Angels
Jesús, María y Joseph!
No n'hi há una altra á Judea
desde Dan á Bersabè.
Ells semblan tres violetes
y la Casa un violer:
¡quína pobresa tan rica!
¡quín benestar tan modest!
La taula de terebinte
obra mestra es del Fuster;
lo companatge que hi posan
la pobresa l'amaneix,
si per una altra pobresa
la caritat no'ls lo pren.

Un día, quan ja n'es hora,
per menjar no hi veuen res:
—¿Què farèm, donchs? diu la Verge.
—¿Què farèm? respón Joseph.
—Entrèmsen al oratori—
respòn lo bon Jesuset.
Sos genolls cauen en terra,
sos cors volan com aucells,
com aucells de branca en branca
per l'arbre del univers,
d'estelada en estelada,
d'escalons fentlos los cels,
per entre les gerarquíes
fins al trono del bon Déu.
Del tabernacle á la gloria
s'hi esbadella un cel obert,
escala maravellosa
que Jacob vegé en Betel:
rosada y llum ne devallan,
hi pujan cántichs y encens.
Quan abaxan la volada,
per casa senten trasteig,
la porta forana es closa
un finestró sols hi há obert;
qui haja pogut enfilarshi
prou tenía ales d'aucell.
Qui hi ha pujat tenía ales,

més eran los Angelets,
que á parar la taula venen
ab estovalles de rey.
Un pá de sègol hi posan
vora una gerra de llet:
del camp de Ruth es lo sègol,
la llet dels prats de Raquel.
Les estovalles son blanques,
lo pá de sègol n'es més,
lo pá fá enveja á la gebre,
la llet fá enveja á la neu:
més blanques son les manetes
de Jesús qui ho beneheix,
assegut á cap de taula
entre María y Joseph.

LOS COSINETS

Jesús y Sant Joan
se'n van
per un boscatge alegre;
¡ qué hermosos son tots dos !
l'un ros,
l'altre de cabell negre.

Un remadet que'ls plau
s'hi escau
al peu d'unes alzines;
petits son los anyells
com ells;
los prenen per juguines.

Jesús fá de sos dits
petits
pinteta de sa llana,
mentres los va arruxant
Joan
al doll d'una fontana.

Los donan d'herba 'ls brins
    més fins,
de péxer quan es hora,
de sa maneta'l bell
    palmell
fentlos d'abeuradora.

Xopejan dintre 'l riu
    ombriu
de cap entre la fulla;
com es nuet son peu
    de neu,
son calçadet no's mulla.

Abans de férsels fosch
    al bosch,
vers Nazareth que 'ls plora
van, com aucells al niu,
    hon riu
la Mare que'ls anyora.

Jesús munta l'anyell
    més bell,
Joan devant camina;
Jesús porta la creu
    de Deu;
Joan una petxina.

INTER LILIA

Lo místich Anyell,
del cel alegría,
entre lliris blanchs
sovint se perdía.
Algun estelet
ne té gelosía,
més per un Déu nin
¡quína companyía!
Son petits com ell,
de sa fesomía
tenen sa blancor
y sa galanía.
Ja'n va á cullir un
la verge María
per férlin present
quan arribaría.

¿Quín lliiri pendrá?
¿Quín lliiri pendría?
Ne sembla 'l verger
una argentería.
Veune un de més blanch
que la setelía;
donantli un beset
de terra'l cullía.
Lo bes que ha rebut
lo torna á María,
que'l lliiri es l' Infant
que á sos pits se cría.

AUCELLS

Devant de la botiga
l' Infant diví
esgrana alguna espiga
cada matí.

Les aucellades venen
á voliors
y sa cançó reprenen
entre les flors.

Hi baxa la oreneta
que, aquest estiu,
á dins de sa cambreta
penjá son niu.

Baxa l'abellerola,
ram de color,
ram de color que vola
per un cel d'or.

Baxa la gralla verda
d'aló morat,
com branquilló d'userda
ja aponcellat.

La blavosa cucala
sembla un safir
que'l cel á Aquell regala
qui'l fá florir.

La merla d'hábit negre,
la d'hábit blanch,
lo reyet cara-alegre,
lo trit cor-franch.

Ab grans refiladisses
venen á vols,
Jordá, de tes verdisses
los rossinyols.

Volant sobre sa espatlla
com sobre'l blat,

per Ell d'exa la guatlla
lo blat segat.

La coloma nevada
peix en sos dits
dolcíssima becada
per sos petits.

Aprés Ell se la posa
demunt son cor,
per ser la imatge hermosa
de son amor.

Oh! vina, ánima pura,
l'aymada ets tu:
eix cor ¡quánta dolçura
del cel te du!

ANANT Á LA FONT

Filles de Nazar,
les qui en vostra cambra
los ullets obriu,
quan los obre l'alba,
per entre les grans
figueres de pala
que ombrejan la Font
y'l camí que hi baxa,
¿no veyèu passar
á la filla d'Agna,
ab los ulls al cel
lo front sota l'ánfora?

Avuy no hi vá, nó,
la n'ha rellevada
l'Infant d'ulls bonichs
en que s'emmiralla.
La flor no s'ajup
dessota sa planta,
l'aucell que es al prat

no fuig á la branca,
ans lo va seguint
y canta que canta.
Com si' l bon Jesús
s' aydás de ses ales,
axerit y ayrós
se'n vá dret á l'aygua.
Ja troba un noyet
que també hi devalla.
Lo noy vol jugar,
no ho vol Ell encara,
primer vol servir
á la Verge santa.
Lo noy es traydor,
son cánter trencava.
Com es pacient
Jesús no s'enfada;
quan es á la Font
son mantellet para,
de l'aygua que pren
no'n vessa una llágrima.
Al vèureho l'infant
pels ulls ne vessava;
cayent de genolls
perdó li demana,
y'l Déu del amor
al contrit abraça.

LO REYET

En lo mes d'Adar,
quan la herba brotona,
lo bon Jesuset
de noyets s'enrotlla;
tan placent li son
los àngels del món
al Déu de la gloria.

Li fá de dosser
una datilera
ornada ab palmons
y rahims de perles;
més d'un Serafi
hi enllaça l'or fi
de ses ales belles.

Per férlin sient,
joyosos se llevan
sos gambetos fins,
los doblan y plegan,
y en mig del herbey
lo volen fer rey
de la Galilea.

Li posan al front
gemada corona
de clavells boscans
y margaridoyes;
son ceptre es un llir
que acaba d'obrir
lo bes de l'aurora.

Com patges humils,
li fan reverencia,
doblant lo genoll,
inclinant la testa,
li oferexen flors
en forma de cors,
de cors que flamejan.

L'un salta joyós,
l'altre canta y sona,

l'un lo violí,
l'altre la viola;
entre ells á cantar
se veuen baxar
passarells y tórtoras.

—Alegráuvos, cels,
alegráuvos, terra;
ha arribat lo Rey
que Israel espera.
Adoráulo aquí,
passants del camí,
pastors de la selva.—

LES CADERNERES

I

Un vol d'infantons
al peu de la riba
abasta un niuet
del cim d'una alzina.
La mare y los fills
¡quína piuladissa,
al vèures ells baix,
sa mare á la cima!
Axís que l'han tret
Jesucrist arriba;
dels crits de dolor
son cor se'n dolía:
— ¡Pobres aucellets,
mon cor vos estima! —

Y dantlos un bes
als noyets se gira :
— Tornáulos, si us plau,
á dalt de la alzina
hon ab grans sospirs
una mare'ls crida.
Si moxons voleu
ne farèm d'argila,
los farèm petits
com una cardina
d'aqueix niu d'amors
que us deurá la vida. —

II

Los crits de dolor
ja son de gaubansa,
los jolius aucells
tornant á llur branca :
també'ls ha salvat
aquell que'l món salva.
Com ells tot cantant
los noyets devallan
al rieronet
amor de la prada.

En lo fresch sorral
sos ditets enfangan :
d'argila quiscun
un aucellet pasta,
menudet de peus,
ayrós de les ales,
de bechs de pinyó
que sembla que esclaman :
¡poguessem cantar
y pendre volada,
com astres novells
d'aqueix cel de flama!

III

— ¿Per què esterrejáu
en día de festa? —
diu un faritzeu,
á la hermosa pleta.
Lo bon Jesuset
no torna contesta :
fá batre rihent
ses blanques manetes,
y'ls aucells de fanch
ja son caderneres

que fugen volant
ab gran canticela,
de la riba al bosch,
del bosch á la serra.
Oh dolces cançons,
mentre es primavera,
d'alegría ompliu
los camps de Judea.

IV

¡Oh! que n'ets d'hermós,
cel de Palestina,
al ríuret lo sol
de Pasqua florida;
més no pas avuy
que l'hivern arriba
per ton Criador
que en la creu espira!
Volteja la creu
un vol de cardines;
veyentlo morir,
¡quína piuladissa!
¡quín volar tan llas!
¡quína veu tan trista!

De ses mans y peus
arrancar voldrían
los claus nuelluts
ab sos bechs de pinça.
No podent los claus,
arrancan espines
que punyen son front
de rosa florida.

Encara en son pit
mostra la cardina
la sanch de Jesús
com real divisa.

SUBDITUS ILLIS

Allí á Nazareth,
en la Fustería,
n'hi há un Fusteret
que es fill de María.
Joseph de lliçons
prou li'n donaría;
més, sab de fer mons,
¿què més apendría?

Humil y feyner
fá jous y carretes
que compra'l bover
per la sementera.
A un aradre vell
cambía la esteva:
també es vingut Ell
per girar la terra.

Avuy son patró
vol fer una taula;
té sinó un tauló
y es curt de volada.
L'agafan tots dos,
un per cada banda,
y's dona amorós
ab una estirada.

De cara á Jesús,
la verge María
fá rodar lo fús
y salmeja y fila.
Ab sos ulls oberts
lo cel que s'ho mira
para sos concerts
tan sols per sentirla.

Per un aprenent
que té mans molt destres,
la humanitat pren
al Mestre dels mestres;
més secrets divins
bé cal que allí ensenye,
puix alts Serafins
hi baxan á aprendre.

DINTRE LO JARDÍ

Lo jardí de Nazareth ·
sembla la Gloria,
quan hi té sos companyons,
qui n'es la joia.
¡Oh! ¡quí fos infant com ells
y de la colla!
Ja se'n posan á trescar
com papallones,
tot cercant de flor en flor
la més hermosa.
Qui cerca lo gessamí,
qui la lliroya,
estrelletes del verger
blanques y grogues;
quí cerca, safir del prat,
un brí de jonça.

Lo petit cull lo clavell,
lo gran la rosa;
més Jesús lo lliri blanch
que'l cor li roba.
Ab les flors dels altres nins
ne fá una toya
y, servintli de lligam
la corretjola,
á sa mare'n fá present,
que es á la porta
fent rajar argént en fil
de la filosa.
La Verge pren lo ramell
y al qui li dona,
y ses galtes y son front
plorant adora,
del jardí del seu amor
lliris y roses.
Los noyets al seu voltant
fan la rodona,
se senten cantar aucells
entre la brosta,
y d'algun aucell diví
cítara dolça.
Lo jardí de Nazareth
sembla la Glòria.

CONVIT DE JESÚS

I

Ab una espigueta
y un rahim daurat
l'Amor fá l'aleta
al poble estimat.
¡Ab quín amor l'ama!
Quan lo veu, esclama,
plorant de dolçor:

—Nazareth florida,
òbret á mon cor ;
jo 't porto la vida ,
jo 't porto l'amor.

II

Colomins y merles
baxan á mes mans,
á picar les perles
de sos rossos grans ;
més, de tal pastura,
per tu, ánima pura,
guardaré la flor:

Nazareth florida,
òbret á mon cor ;
jo't porto la vida,
jo't porto l'amor.

III

Jo só'l pá eucarístich
d'aqueix ros forment,
d'aqueix rahim místich
jo'n só la sarment.
De ma sanch que'n brota
hon cayga una gota
naxerá una flor:

Nazareth florida,
òbret á mon cor;
jo't porto la vida,
jo't porto l'amor.

IV

Es la Eucaristía
lo pá d'Israel
ab llet de María
pastat en lo cel;
qui ab mi se nodresca
d'exa dolça bresca,
viu ab mi y no mor:
Nazareth florida,
òbret á mon cor;
jo't porto la vida,
jo't porto l'amor.—

JESÚS Y LOS LLEONS

Deu anys tenia'l bon Jesús; baxava
de Jericó una volta al riu Jordá;
lo sol, que en carro flamejant muntava
del cel la costa blava,
ab son raig més hermós lo coroná.

Li fan les oliveres reverencia,
flors de llavi rosat besan son peu,
lo riu sembla aturarse á sa presencia,
com demanant llicencia
per caminar ò per torná' á sa dèu.

Per aquí un jorn atravessá exa riba
l'Arca entrant al pays de Promissió;
Aquell, de qui era l'Arca imatge viva,
á pendre avuy arriba
de ses valls y montanyes possessió.

Lo camí que segueix es solitari;
temps há cap viatger s'hi es atrevit,
puix ¡ay! s'hi veu ab ayre sanguinari
algun lleó rodarhi
fent tremolar la selva ab son rugit.

En lo cor del desert hi há una caverna
ahon una lleona ha cadellat;
ab lo somrís als llavis Ell s'hi interna,
y plora y se consterna
la gent de Jericó que ho ha ovirat.

— ¿Quí haurá pecat dels dos, Ell ò son pare,
diuen, que's faça devorar axís?
¡No deu tenirli gayre amor sa mare
que eix ángel desampare
quan tot just li ha baxat del paradís!

D'una urpada la fera'n farà troços;
un borralló no'n dexará als aucells
dels rinxos de sa testa fins y rossos;
no'n dexará ni'ls òssos
per servir de joguina á sos cadells. —

L'un plany al bon Jesús, l'altre'n murmura,
quan del antre negrós vèuenlo eixir,

com Llátzer de la fonda sepultura,
com de la nit obscura
lo sol que hi vérem enfonzar ahir.

Surt resplandent de gloria: la lleona
y'l terrible lleó li fan costat,
dihent al marge que á sos peus ressona:
seva es nostra corona,
sa creadora má'ns ha coronat.

En sa veu d'infantó tal volta ohiren
del Lleó de Judá l'aspre rugit,
tro de que un día en Sinaí fugiren;
tal volta en Ell oviren
á Jehováh d'àngel d'amor vestit.

Devant passantli ò aturantse enrera
á sos peus joguinejan sos cadells,
ab juguines d'amor més que de fera;
Jesús, ab falaguera
má, los amoxa com jugant ab ells.

De lluny la gent esferehida'l mira;
sos ulls ho veuen, mes son cor no ho creu.
Quan Jesucrist ab sos lleons se gira,
poruga se retira.
¡Sempre fuig del Messíes lo juheu!

— No tingáu por — lo bon Jesús los crida; —
no us farán mal exos lleons senzills.

La fera del desert s'es amansida

sabent que só la vida;

¡no'm reben ¡ay! ab tant amor mos fills!

¡Israel, Israel, tant que jo t'amo!

Sols tu no obres lo cor al amor meu;

los lleons me seguexen si 'ls aclamo;

lo gòs coneix son amo,

¡sols tu, sols tu, no has conegut ton Déu! —

SOTA LO POMERÓ

Té dues palmes veres
en son jardí l'Amor,
té dues palmes veres,
al mig un pomeró,
tot carregat de pomes
al ser á la tardor,
tot carregat de pomes
com per l'Abril de flor.
Quan Ell los ne convida
no hi falta un infantó,
ab una má n'abasta
y ab l'altra 'ls ne fá dó;
s'abaxan les branquetes
per dárleshi millor;
al caure en ses mans blanques
talment semblan poms d'or.

Gays aucellets refilan
á dalt del pomeró,
fent de ses branques gerdes
gentil passejador
la cuereta blanca,
lo tort y'l gafarró.
Los nins jugan y riuen,
riuen de bo y millor,
y ab los aucells y'ls àngels
cantan esta cançó:

— Veníuhi tots al arbre,
al arbre del Amor;
si regalada es la ombra,
la fruyta n'es millor;
tot Nazareth se n'omple,
tot Israel d'olor.
Veníuhi tots al arbre,
al arbre del Amor. —

LO GRONXADOR

Es fòra al bosch lo sant Fuster,
cap á la Font se'n vá María,
lo bon Jesús es al taller;
¡quí pogués ferli companyía!

Sa companyía es ¡ay! millor,
set Angelets lo cel li envía
d'ales d'argent y rinxos d'or
entretexits ab llum del día.

Al bon Jesús, si vol jugar,
¿quína juguina li plauría?
La de catius á rescatar,
que de jugar no's cansaría.

No vol jugar á fer palaus,
fer una Esglesia li plauría;
per sostenirla ab ses tres naus
dotze pilars hi posaría.

Si's vol gronxar, tot es dispost:
un banch hi há á la Fustería,
hi atravessan una post
y al gronxador ¡alça, que es día!

S'assèu á un cap lo Jesuset,
la post en terra s'humilía;
prou puja al altre un Angelet,
més la balança no's movía.

Puja un altre Angel post amunt,
diu que un Arcángel hi caldría;
tots set hi pujan d'un á un,
si tenen pes no's conexía.

Axís que torna de la Font
lo joch angèlich veu María;—
abaxa'l cánter de son front
y als Angelets dona'l bon día.

—Bons Angelets, no us hi cansèu;
mon Fill de terra no's mouría;
quan s'alçará dalt de la creu
lo món ab Ell axecarí. —

JESÚS EN LO TEMPLE

I

Sortint de Salem
la Verge amorosa,
n'ha perdut son Fill,
lo cerca y no'l troba.
Lo cerca per tot,
desolada tórtora,
ningú li'n diu res
y plora que plora.
—Jesuset, ¿hon sou,
oh sol de la Gloria?:
d'ençá que no us veig
m'he quedada á la ombra
Passaren tres nits,
tres nits sens aurora;
per tots ix lo sol,
sols á mi no'm torna.

Tinch nafrats los peus,
viva sanch ne brolla,
més tinch en lo cor
ferida més fonda.
¿No'l sentiu plorar
eix cor que us anyora?
¿En què us hauré ofès
que'm dexáreu sola?
¿Hi haurá en la ciutat
qui de vos se dolga?
Quí us haurá acullit?
¿Quí us donará almoyna,
si es que'n demanáu
¡ay! de porta en porta?
. . . . .
¡Horrible visió!
¡Si en mig de la fosca
l'alçás ja en la creu
la penya del Gólgota!

II

Corrent se n'hi vá;
veu nua la cima,
més ¡ay! á son Fill
sos ulls no l'oviran.

Com cerca la font
la cerva ferida,
lo cerca en lo camp,
lo cerca en la vila:
—Jesuset, ¿hon sou,
amor de ma vida,
celestial espill
de l'ánima mía?
¿De quín lloch feu cel,
si voléu que hi vinga,
puix trobo sens vos
la terra anyorívola?
¿No l'heu vist passar,
de Salem oh filles,
no l'heu vist l'Amor
que'l meu cor estima?
—¿Còm es ton Amor,
coloma soliua?
—N'es candi y rosat
com la setelía;
té ullets de colom
y llavis de mirra;
son capet es d'or,
sa galta florida;
del ull que l'ha vist
may més se despinta.

III

L'una díuli: — Ahir
vegí á trench d'alba. —
L'altre li respon:
— Doníli pá y aygua;
de l'aygua'n begué,
lo pá lo donava
á un pobre leprós
del portál de Jaffa. —
L'altre díuli: — Ací
la nit ha passada
d'eix pedríç demunt,
devall d'exa palma.
— Quan s'es desvetllat
¿quín camí enfilava?
— Volá al temple sant,
colomar de l'ánima. —
Cor-presa d'amor
María hi volava;
l'amor de Jesús
es la millor ala.
Ja'l veu ensenyant
com mestre en la cátedra,
en mig dels doctors
coronat de flama.

Entre sos caps blancs
lo seu rossejava,
com entre ametllers
ginesta daurada.
Los díu que ha vingut
la nostra esperança,
de la nau del món
qui n'ha de ser l'ànchora.
Retráu Daniel
y sa gran setmana
de que'l derrer jorn
parpelleja encara.
D'un Noy de Bethlem
amorós los parla
que adoraren junts
pastors y monarques.
Retráu Simeon,
Simeon y Agna
que férenli un cant
com aucells á l'alba
D'aquella alba'l sol
al front vos esclata,
doctors d'Israel,
Ell meteix vos parla;
la veu de Jesús
es la llum de l'ànima.

Més ay! vostres ulls
la superbia tanca,
y'l bon Jesuset
als humils se'n passa. ---
María en són goig
li diu ab veu baxa:
— ¿Per què axís ho heu fet
ab qui tant vos ayma?
Vostre pare y jo
plorant, vos cercávam. ---
Lo bon Jesuset
respon, abraçantla:
— Mare del meu cor,
donchs per què'm cercávau?
¿No ho sabíau vos,
en la terra ingrata
quíns son mos afers
sinó'ls del meu Pare? ---
La Verge no ha entès
aquexa paraula,
més dintre'l seu cor
gelosa la guarda,
com sa perla'l mar,
les flors sa rosada.

Á JESÚS · OBRER

Oh, Fuster de Nazareth,
treballáu á tota tesa,
treballáu, bon Jesuset,
que teniu feyna promesa.

I

Lo barquer de Galilea
de vos espera una barca,
per salvar la divina arca
del diluvi del pecat;
lo món espera una Esglesia
de pilars de roca immobles,
refugi de tots los pobles,
sopluig de la humanitat.

Oh, Fuster de Nazareth,
treballáu á tota tesa,
treballáu, bon Jesuset,
que teniu feyna promesa.

II

L'infern espera una porta
día y nit per tu barrada,
raça humana, que en cascada
veus tombarhi tos torrents.

Lo cel espera una escala
que, dreta al cim del Calvari,
convide al home á pujarhi
com pel retaule l'encens.

Oh, Fuster de Nazareth,
treballáu á tota tesa,
treballáu, bon Jesuset,
que teniu feyna promesa.

III

De vos esperan los ídols
per son enterro una caxa,
fèula ben ampla, que hi baxa
Babilonia ab son poder.
Fèula ben gran, que ab sos monstres,
hi cápiga'l paganisme,
fèula ben gran, que s'hi abisme
lo trono de Llucifer.

SOPLUIG

I

Es de nit y nit d'hivern :
¡còm xiula'l vent en l'aubaga!
Cada colp d'ala que venta
dos ó tres arbres arranca.
¡Ay, poble de Nazareth,
si'l bon Jesús no t'ampara!

II

Jesús posa son mantell
sobre les flors y no's mullan,

la finestra obre als moxons
y en sa arcova se soplujan,
obre la porta als noys òrfens
y sa caseta se n'umple.

III

«Vostra es ma flayre, oh Jesús»,
diu la floreta agrahida;
lo chor d'aucellets respon:
«Vostra es la nostra armonía».
«Vostre es, —li diu l'orfanet, —
vostre es mon cor y ma vida».

AL PEU DEL ROSER

I

Allí á Nazareth
devant d'una porta
un roser hi riu
coronat de roses.
Qui li ha plantat
sovint les olora,
fent dir als aucells:
«¿Sentiu quina aroma?
¿Es Jesús qui'l reb?
¿Es Jesús qui'l dona?»
Al sortir lo sol
cada jorn l'arrosa,
son canteronet
fent de regadora.
¡Rosada suau!
Les perles que'n copsa

son de més dolçor
que les de l'aurora.
Quan lo té rosat
seu á la seva ombra,
sos brots primerenchs
d'espines esporga,
dels més floridors
ne texeix corones
ab que dels noyets
les testes enjoya.
Ab los caps florits
mentre ells fan la roda,
Jesús en son front
la d'espines posa.
Al peu del roser
sa Mareta broda,
vehent sagnar son front
tota's desconsola:
— ¿Per què feu axò,
mirall de la gloria?
— Perque si mon front
la d'espines porta,
vindrán altres nins
á cercar corones,
vindrán xichs y grans
y la terra tota. —

II

Quan ve'l mes de maig
sa florida's dobla,
diríau que'l cel
al matí hi aboca
sa falda de flors
que de nit se posa.
Ab los altres nins
lo diví l'enrotlla;
de son cimeral
esquexa una brosta,
brosteta gentil
que té quinze roses,
les de més olor,
les més bonicoyes.
La lliga pels caps
ab un brí de jonça,
y al peu del roser
sa Mare'n corona,
del roser del món
la més bella rosa.

DOLÇA CÀRREGA

Ab son cànter á la testa
vé la Verge de la Font,
degotant l'aygua tan llesta
com la suhor de son front.

Y diuen flors y donzelles
que la miran perlejant:
— Més hi escaurían estrelles
d'aquexa testa al voltant. —

Sant Joseph du un feix de llenya
dels boscos de Nazareth;
es fexuch com una penya
y trampela'l sant Vellet.

Y Jesús deya á sa mare:
— Donáume'l cánter, si us plau.
— Dáu socós á vostre pare,—
respon ella ab veu suau.

Sant Joseph li responía:
— Jo encara puch un xich més;
donáuli'l cánter, María;
vostre front no es per tant pes.—

Jesús estén en garlanda
sos dos braços, amorós,
y ab una má á cada banda
los ajudava á tots dos.

PLOR DE JESÚS

Jesús está en son jardí,
¡ més ay! y plora y sospira,
pensant ab altre jardí,
¡ més ay! lo de les Olives,
que ha de regar ab suhor,
¡ més ay! suhor de sanch viva.
Veu la pluja dels açots,
¡ més ay! la de les salives;
veu enrinxar á son front
¡ més ay! garlanda d'espines.
Sent en sos llavis lo fel,
¡ més ay! lo fel y la mirra,
y en ses espatlles la creu
¡ més ay! que ja l'afadiga.

Veü trepitjada la sanch
¡més ay! que'l món rentaría,
y plora lo bon Jesús,
¡més ay! y plora y sospira.

De sos plors á la regor
¡més ay! naix una flor mística
que sos tristos pensaments
¡més ay! d'un á un copía,
son front hermós com lo seu
¡més ay! coronat d'espines,
y's posa sobre son cor
¡més ay! la creu per divisa
voltadeta de tres claus
¡més ay! y les cinch ferides.
La contempla'l bon Jesús
¡més ay! y plora y sospira.

LA PASSIONERA

La passionera crexía
y engarlandava y guarnía
aquella porta felíc;
més no n'es com alguna hora
per la seva habitadora
aquella porta que fora
lo cancell del paradís.

La passionera crexía
y per lo front de María
espines eran ses flors.
Cada volta que les veyá
una llágrima li queya
d'aquell ull que sempre reya
plè de dolces resplandors.

La passionera crexía,
y á sa finestra María
vers Jesús vehent escalar
creus, corones y vergassos,
nuncis greus de tristos passos,
dels juheus creu veure'ls braços
que li venen á robar.

La passionera crexía:
pobre cor lo de María
quan la veu paret amunt
enfilarse ab peus d'aranya
tot texint sa pena estranya,
y abrigarla á sa cabanya
¡com la mortalla á un difunt!

GALILEA

Lo bon Jesús un matí
s'enfila per la montanya,
respatller de Nazareth,
á la hora en que hi munta l'alba.
L'alba li dona de plè
com per vèures en sa cara,
com per demanar rossor
als rinxos d'or que li baxan,
á estil nazareu partits,
de son front á ses espatlles.
¡Quína serena en sos ulls!
¡quína llum en sa mirada!
¡quín amor en son respir
que l'ayre y'l món embalsama!

Sa túnica es un moxell
de raigs de sa clariana,
y son mantellet blavós
del firmament una gaya,
gemada com sos cabells
ab perles de la estrellada.
Les estrelles d'ull més viu
s'hi aclucan enlluhernades,
flors del seu camí real,
arenas d'or de la platja
de la mar del infinit.
hon navega la seva ánima.
Fins parpelleja lo sol
que als cims de Moab esclata,
veyent al front de Judá
resplendor més sobirana.
La Galilea á sus ulls
com un llibre obre ses págines
escrit ab rius y turons
sobre'l paper de les planes.
Les lletres que Ell hi escriurá
se veurán de totes bandes
desde'l més pregon avench
fins á la estrella de l'alba.
Veu, en eix ram de verdor
fresca gota de rosada,

la mar de Genezareth
que d'Israel sembla l'arpa,
vora meteix del Jordá
pel gran profeta dexada.
Germá del Líbano immens
veu l'Hermon á tramontana
ab sa corona de glaç
que l'orient rosa y daura.
A solixent lo Tabor,
altar de flors y de flama,
maravellós pedestal
que l'espera per státua.
A migdia l'Esdrelon
y part d'allá la Samaria
y ¡ay! lo Gólgota més lluny
hon lo front de Adam aguarda,
per rentarse, lo bateig
de la seva sanch sagrada.
Com un esbart de todons
que en l'ajoch lo sol atrapa,
veu desvetllar allí al peu
Nazar, somiosa encara,
y á sí's veu en lo bell cor
de Judá, entre Europa y Assia,
hon l'Eva dels continents
ab la negra Libia encaxa.

Lo sol de Grecia li riu,
l'alena'l sol de l'Arabia,
veu l'Egipte soterrat
en son fossar de Pirámides,
veu á Cartago cayent
y veu á Roma que s'alça,
afalconant ab lo món
sols per férlin presentalla.
Mirant lo món á sos peus
hi vessa á dólles la seva ánima,
¡ay! y als hòmens sos germans
sos braços petits axampla,
al seu amor infinit
com si la creu li trigava.
Ab son primer raig lo sol
lo dibuxa en la montanya,
y d'aquells braços oberts
la ombra creix y s'ageganta
per la serra y per la vall
cap á la Europa llunyana,
unint lo Carmel august
y la mar que l'emmiralla,
cel y terra, l'home y Deu
ab una immensa abraçada.

GLORIA DE SANT JOSEPH

De les boscuries de Nazareth
á coll un día lo sant Vellet
du'l tronch d'un arbre;
sobre'l braç tendre del Infantó
se descarrega d'aquell tió
fexuch com marbre.

Per quadrejarlo la destral pren;
no la pot moure de cansament,
més no la dexa;
d'aquella viga fá setial
y allí reposa d'un vert parral
sota la rexa.

Está á la porta del obrador
entre ses dues meytats del cor,
Crist y María,
entre sa casa y'l cel blavís,
pòls amorosos del paradís
que'l delicía.

Clou ses parpelles la blana sòn,
que, fentse esquerpa pels richs del món,
clou les del pobre,
y entre les fulles que mou l'oreig
d'aus de la Gloria s'ou volateig
al seu dessobre.

Ab flautes, sistres y violins
devallan Angels y Serafins
en voladuria,
y de les cordes d'argent y d'or
dolça's barreja la gemegor
ab la canturia.

D'aquella porta ne fan altar
que tots s'afanyan á enfestonar
de flors ab randes,
y d'arbre en arbre per cobrecel
penjan d'arínjol y xucla-mel
fresques garlandes.

Pòsas un Angel son barretó,
l'un pren sa capa, l'altre'l bastó
florit, ó l'eyna,
y per los ayres fugen volant
dihent als hòmens del jayet sant
la hermosa feyna.

Altres que jugan ab verts palmons,
entre llentiscles y bargallons
cantan y sonan,
mentres la Verge y'l Verb diví
ab diadema que'l cel guarní
son front coronan.

Quan se desvetlla lo cast Espòs
diu á María y al Cella-ros
que tant estima:
—¡Qué dolços somnis he somiat!
Somihí vèurem del cel pujat
en l'alta cima.

La lira y l'Angel ses dolces veus
entrelligavan com dues déus
l'aygua sonora.
Los ayres eran glops de perfum;
primaverenca rosa de llum,
rèya'ns la aurora.

¡Ay! y vosaltres, d'aquells jardins
mos dos candíssims coloms divins,
m'acompanyavau:
y ab les violes de dalt dels cels
y ab aquells lliris que son estels
me coronavau.—

LA BENEDICCIÓ

Surt ab son Infant
la verge María,
surt de Nazareth
ab la llum del día.
Vá á beure á la Font,
hon beure solía:
ni sols per plorar
fil d'aygua tenía.
Va á veure'l torment
si d'or ja sería:
l' ha près lo rovell
d'una gran neulía.
Vá á veure'ls ramats
de la rodalía:
l'anyell més bonich
estimbat moría
y'l pastor que es vell
de pena's fería.

Lo bon Jesuset
á tots benehía:
¿què més hi farà
la videta mía?

Tornant al poblet
Jesús y María,
al ull de la Font
lo plor revenía
pel sech regadiu
vessant pedrería.
Com si hi plogués or
lo blat s'engroguía,
y'l pastor guarit
canta d'alegría
veyent que l'anyell
jugava y pexía.
Beneheix la vall,
la vall reffloría;
beneheix lo món
que á sos peus tenía;
lo món agrahit
son Déu conexía
y al signe sagrat
d'amor s'estremía.

LO SEMBRADOR

Qui sembra cull.

A Nazareth hi há una terra dexada;
ningú fá temps la volgué conreuar;
més enguany sí que dará bona anyada,
puix es Jesús qui hi devalla á sembrar.

Jugan los nins en lo prat de la vora;
Jesús los crida: — A ajudarme veniu;
¿si en la llaurada ajudarme us acora,
m'ajudaríau á fer l'axadiu? —

No dexan pas les joguines per la eyna
y ha de fer sol la fexuga llauró;
après ses mans benehexen la feyna:
bona cullita que Déu nos hi dó.

La terra prima que avuy Jesús llaura
al sol de Març de verdor se cobreix;
de sol més bell als raigs dolços se daura
y ab sa metexa rossor s'enrosseix.

En tots los camps es lo sègol anyívol:
¡ay! ¡quín segar los espera tan trist!
Sols un n'hi há á Nazareth de granívol,
lo d'aquell troç que sembrá Jesucrist.

Los infantons que jugavan un día,
no jugan ara que ploran de fam;
los aconsola lo Fill de María:
— ¿No teniu sègol? Veniu á mon camp.

Prou á sembrarlo amorós vos cridava;
més veniu ara, lo blat es á punt:
sols per vosaltres llavors lo sembrava;
portáusen donchs una garba quiscun. —

La Gleva, 6 Novembre 1895.

AMORS DEL CEL

En lo jardí de Nazareth María
soleta orava un día,
sota'l dosser florit d'un pomeró;
té un roser de garlanda per arcova,
quan, Sulamitis nova,
recorda al veritable Salomó.

MARÍA

Jo dormo en son amor, dormo tranquila,
més lo meu cor vigila...
¡Oh cel! sento la veu del meu Amat...
De gessamins es la flayrosa cleda,
vostra es la pomereda,
entráu á pendre'l fruyt que us sía grat.

JESÚS

Vinguí á mon hort, oh dolça mare meva,
    ; qué mel y mirra'm lleva!
; bé puch cullirni de ramells de flors!
Més no miro les flors ni les poncelles
    veyent la Reyna d'elles,
; oh Reyna celestial dels meus amors!

MARÍA

Qué'n sou d'hermós, oh mon Jesús dolcíssim,
    ; Fill meu y del Altíssim!
Lo tálam de mos braços es florit.

JESÚS

Qué hermosa sou, diu Ell, qué'n sou d'hermosa
    del Maig etern ; oh Rosa!
vostres ulls la mía ánima han ferit.

MARÍA

La hermosura que tinch vos me la dáreu,
    Fill meu, quan me miráreu,
oh sol que feu brotar totes les flors.

Estava'l Rey en son reclinatori,
quan en pitxer d'evori
dexá sentir mon nardo ses olors.

JESUS

Vos sou jardí tancat, font segellada,
oh mare mía amada;
son vostres plantacions de paradís,
d'aloè, cinamom y dolces pomes
y arábiques aromes,
respir suau del Líbano felíç.

Venú, ayres del nort y del migdia,
venú á la horta mía;
fluescan ses olors vespre y matí.

MARÍA

Sols jo'n tinga la flor, dúgassen l'ayre
d'aqueix jardí l'aflayre;
jo só ab mon estimat y Ell es ab mi.

JESÚS

Jo só la flor del camp, Vos sou la rosa
pel serení desclosa

en tos soleys, planicie de Saron ;
Vos, com lo lliri en mig de les espines,
    lluhiu entre les nines,
coloms del columbari de Sion.

MARÍA

De tots los arbres que l'Abril festona
    la palma es la corona,
com entre'ls nats mon Aymador diví:
jo assaboresch á la seva ombra amada
    sa fruyta regalada,
rahim d'or de les vinyes d'Engaddí.

En lo mitjorn de vostre amor dolcíssim,
    pastor estimadíssim,
donchs ¿ahon guiarèu vostre ramat?

JESÚS

Si no ho sabèu, oh bella entre les belles,
    seguíu á mes ovelles ;
jo us guiaré á mon pabelló estrellat.

Mes cal que puge, al declinar lo día,
    oh dolça mare mía,
al collet de la mirra y del encens.

MARÍA

Si m'hi voleu, á vostre dolç seguici,
com papelló novici
vindré al olor dels esquisits engüents. —

Axí María, axí Jesús parlavan;
los aucellets callavan
per sentir aquell cant millor que'l seu;
un chor d'Angels en èstasis l'escolta
y en voladuria solta
vola al empiri á repetirlo á Deu.

LA CREU

De Joseph en la pobra Fustería
avuy lo bon Jesús treballa sol;
prou n'hi vindrían d'Angels si'n volía,
més per l'assaig d'aquest matí no'n vol.

Lo sol, abans d'anàrsen á la posta,
ensagnosa los núvols ponentins;
encara lo Calvari no s'acosta
y Ell ja hi esten sos dos bracets divins.

Jau allí á terra'l tronch d'una olivera,
ab la destral en dos lo migparteix,
de la biga'ls dos troços encreuera
y ab galze lligador los afegeix.

Quan á sos peus mira la creu formada,
abraçantla amorós, llança un sospir :
—Vina á mon cor, esposa meva aymada ;
jo en tos braços estesos vull morir.

Sols tu no'm dexarás quan tot me dexe ;
may més de mi t'apartarás un punt ;
que'l sol s'eclipse, que'l penyal s'esquexe,
com ara viu, m'abraçarás difunt.

Tu'm tindrás en tres hores d'agonía
catiu de ton amor immaculat ;
tu'm seguirás hasta la fí, oh aymía,
quan fins del Pare'm veja abandonat.

Més á la fí no'm dexarás encara,
tu'm seguirás á mon palau blavís,
fent de pont en l'abisme que separa
aqueixa vall de plors del paradís.—

Axís dihent, assaja un clau deforme
sobre una de ses mans ab gust cruel ;
aprés maneja lo martell enorme
que un día á colps farà escruxir lo cel.

Primicia matinal d'aquell suplici,
se posa ¡ay! á sagnar sa má de neu,

y aurores mil abans del sacrifici
s'enrosaria de rubins la creu.

Més amorós que may torna á abraçarla
y ab gran esforç se la carrega á coll,
y prova en l'obrador d'arrocegarla
de suhor y de sanch dexantlo moll.

La creu es fexuguíssima y Ell tendre;
als primers passos bransoleja y cau:
s'axeca coratjós, la torna á pendre,
com timoner la canya de sa nau.

Per més que ell sía Déu, sa Mare es mare;
pel finestró s'ho mira desde l'hort;
si'l Fill no la animás ab cor de Pare
sería la fletxada de la mort

la fletxada cruel d'aquella pena;
més al cel de sos ulls ab un somrís
Ell torna amorosíssim la serena,
y sols esplaya son dolor, axis:

—¿Per què allargáu cap á la mort los passos?
¡Oh! ¡lo jorn del Calvari no'l cridéu!
Fill del meu cor, ¿no hi estáu bé en mos braços
que cercáu ab desfici'ls de la creu?

—Bé estich en vostres braços, mare mía;
més sobre'ls de la creu redimiré
la humanitat; quan redimida sía,
dels de la creu als vostres tornaré.—

ADVERTENCIA

Atenintse á les sabies prescripcions de la Iglesia, l'autor se creu en la obligació de declarar que tots los fets miraculosos y passos de la infantesa de Jesús que's comptan en aquest llibret no tenen, ni l'autor preten dárlos, altre valor que'l poètic de les alegories religioses y espirituals que per soláç y edificació dels faels nos presenta, ja desde'ls temps primitius, la literatura cristiana.

TAULA

	<u>Pág.</u>
Als infants	5

BETHLEM

La Rosa de Jericó	11
Lo Naxement	13
Pastors y Reys	23
Cançó dels pastors	31
Cançó de la estrella.	36
Los tres Reys als peus de Jesús	39
Cançó de la Verge	42
La Nadala.	47
Cançó del rossinyol	49
Pastorella.	51
Les faxes del Infant.	53
Lo breçol.	55
Lo Sant Nom de Jesús.	59
Espines.	62
Lo Terebinte.	64
La Sarment	66

	<u>Pág.</u>
La Presentació	68
L' Ars y la Canya	75
Lo Pou de María. (Tradició bethlemita)	77
Entre flors.	79
Tot breçant	81
Los Sants Ignocents.	84
La Cova de la llet	87

LA FUGIDA Á EGIPTO

A la Mare de Déu de la Gleva	93

ANADA Á EGIPTO:

La partida	103
Lo romaní (Tradició catalana)	106
Sant Joan.	109
Desvetllament	113
La datilera	115
<i>Los exilats caminan á nit en la foscor</i>	118
Dimas.	120

LO DESTERRO:

Font de María	127
Somni de la Verge.	130
Lo temple del Sol	132
Afrodísus.	136
L'arbre de la Verge.	138
Heliòpolis.	140
Captant	144
La casa de Sant Joseph.	149
La tunicela	161
Lo primer pas	163
Nostra Senyora de la Balma	166

	<u>Pág.</u>
Hermòpolis (Tradició copta)	170
Vora lo Nil	172
La Creu	174
Bálsam	175
TORNADA:	
Sortint d'Egipte.	179
De nit.	187
Camí de flors.	190
Gota de sanch	192
Dintre la cova	194
Benvinguts	197
Notes	199

NAZARETH

Proemi	203
Herbes y aucells.	208
La Santa Casa.	209
Los Cosinets.	212
Inter lilia.	214
Aucells.	216
Anant á la font	219
Lo Reyet.	221
Les cadernereres	224
Subditus illis.	229
Dintre lo jardí	231
Convit de Jesús.	233
Jesús y los lleons	236
Sota lo pomeró	240
Lo gronxador	242
Jesús en lo temple	244

	<u>Pág.</u>
A Jesús obrer.	250
Sopluig	252
Al peu del roser.	254
Dolça càrrega	257
Plor de Jesús.	259
La passionera	261
Galilea.	263
Gloria de Sant Joseph.	267
La benedicció	270
Lo sembrador	272
Amors del cel	274
La creu	279
Advertencia	283

OBRES

DE

MOSSÈN JACINTO VERDAGUER

	<u>Pessa</u>
La Atlántida, ab la traducció castellana	4
Canigó, poema	5
Idilis y Cants místichs, quarta edició	1
Llegenda de Montserrat, segona edició	1
Cançons de Montserrat, segona edició.	0
Patria, poesíes.	3
Lo Somni de Sant Joan, segona edició	1
Caritat, tercera edició	1
Cántichs religiosos, ab música	2
Cántichs, lletra sola.	0
La Passió de Nostre Senyor Jesucrist	0
Roser de tot l'any.	1
Dietari d'un pelegrí á Terra Santa, nova edició	2
Mossén J. Verdaguer en defensa propia, segona edició.	0
Sant Francesch	2
Flors del Calvari	2

DE VENDA:

Casa del Autor, Portaferrissa, 25, 2na., 1^{a.}

Llibrería de Bastinos, Pelayo, 52

y demás Llibrerías

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS-FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PC .
3941
V4J4

Verdaguer, Jacinto
Jesús infant

